

Tillykke, tillykke

Nu kommer de første
specialiserede pædagoger

10
72

2/2017

3. FEBRUAR

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Iben Konradi Nielsen, ikn@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Malene Dreyer, mad@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 3/2017, der udkommer den 24. februar, er tirsdag den 14. februar kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 3/2017 mandag den 13. februar.

Redaktionen af 2/2017 er afsluttet den 26.1.2017

Abonnement

Abonnementspris 2017:
825,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto

Oplag

44.715 i perioden
1.7.15-30.6.16

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsidefoto

Kissen Møller Hansen

Medlem af:

KOMMENTAR

Der er brug for nytænkning, og der er brug for løsninger. Men dem skal vi ikke lede efter i juraen eller i kassen med forbud. De skal findes i fagligheden – og så skal der penge til området!

Skal spændetrøjen i brug igen?

Af Verne Pedersen
Forbunds næstformand

FOTO: THOMAS PRISKORN

Skal vi til at finde spændetrøjen frem igen i socialpsykiatrien? Nej, selvfølgelig skal vi ikke det. Det ville være uværdigt. Uværdigt for det syge menneske, som har brug for kvalificeret faglig hjælp. Og uværdigt for os som samfund, hvis vi ikke kan behandle syge mennesker med den rette hjælp og de rette tilbud.

Men desværre er vi nu som samfund et skridt på vej ned ad den uværdige sti. I forbindelse med lovforslaget til forebyggelse af vold på botilbud har regeringen nemlig en række yderst radikale forslag. Et af dem er, at man som psykisk syg risikerer at miste sig bolig på et bosted, hvis man indlægges på en af de nye socialpsykiatriske afdelinger, regeringen opretter. Det er så himmelråbende grotesk og uretfærdigt. Ville man byde det til en kræftsyg, som for en periode måtte tage imod længerevarende behandling? Selvfølgelig ikke. Det er et socialpolitisk skred, at vi nu står der, hvor vi vil være den behandling bekendt. Og udover at det for mig både er etisk og moralsk forkert, så er det også på kant af lovgivningen.

I forbindelse med vores høringssvar om regeringens forslag om de nye afdelinger, fik vi en ekspert fra Juridisk Institut på Aarhus Universitet til at læse med i regeringens lovforslag. Hendes tilbagemeldinger bekræftede vores mistanker om juridiske gråzoner, som kan få voldsomme konsekvenser for psykisk syge. 'Ekstremt indgribende' er ordene, som juraeksperten bruger om risikoen for at miste sit hjem. Udover risikoen for at miste sin bolig, hvis man skulle blive anbragt på en af de nye afdelinger, vil man også de facto blive tvunget til misbrugsbehandling. Det omtaler eksperten som det 'formentligt allerstørste indgreb i beboernes personlige rettigheder'.

Når man nu læser lovforslaget igennem, så får man indtryk af, at de nye pladser på de nye afdelinger er beregnet til koldblodige og berregnende voldsmænd, som skal straffes. Ikke at det er syge mennesker, som faktisk har krav på den rette behandling i det rette system. Men det er det, vi skal kæmpe for, at de får. Og den kamp vil vi blive ved med at kæmpe. Både for de psykisk syge og for os selv. For det rykker ved rammerne for det socialpædagogiske arbejde, vi laver.

Der er brug for nytænkning, og der er brug for løsninger. Men dem skal vi ikke lede efter i juraen eller i kassen med forbud. De skal findes i fagligheden – og så skal der penge til området!

INDHOLD

FOTO: KISEN MØLLER HANSEN

04 PÆDAGOGUDDANNELSEN

I januar blev de første specialiserede pædagoger færdige fra den nye pædagoguddannelse, og det blev på det personlige plan fejret med blomster og kram. Men også på det generelle plan, er der grund til at ønske tillykke, mener Socialpædagogernes næstformand Marie Sonne. 'Det er faktisk stort for hele den socialpædagogiske profession', siger hun. Andre giver den nye uddannelse en mere lunken modtagelse, men når man spørger praktikvejlederne bliver tommelfingrene i højere grad vendt op end ned

16 SOCIALPOLITIK

Vi skal bygge vores socialpolitik på viden og faglighed – og jeg oplever, at socialpædagoger som faggruppe er meget proaktive i forhold til fremtidens socialpolitik. Sådan lyder det fra børne- og socialminister Mai Mercado. Socialpædagogen har mødt den nye minister til en snak om hendes visioner

20 FAMILIEPLEJERE

Mens KL ikke mener, at det vil være til barnets bedste, mener Socialpædagogernes formand, at en overenskomst til familieplejerne bør være et af forbundets krav ved OK18: 'Det er det eneste rigtige, at familieplejerne skal have ordentlige vilkår', siger han. For at få et indblik i netop de vilkår blev Karina Adsbøl (DF) budt på kaffe hos familieplejerne Michael og Britta Hedegaard for at høre om deres hverdag og virkelighed

25 LOVFORSLAG

I strid med love og konventioner

FOTO: SØREN KJELDGAARD

26 PSYKISK SYGE

Et stigende antal borger med psykiatriske diagnoser og misbrugsproblemer udfordrer de almene boligområder – og de socialpædagoger, som arbejder i borgernes hjem. I Ballerup Kommune møder de socialpædagogiske vejledere både støv, møg og bunker fra gulv til loft i ekstreme samleres hjem – og det belaster både arbejdsmiljø og faglighed

31 UDDANNELSESLOFT

Pædagoger rammes hårdest

32 FAMILIEPLEJERE

Skoledag, forhandlinger, savn og kram

34 HJEMLØSE

Gode erfaringer med Housing First

35 SFI-RAPPORT

Vold kan forebygges med faglighed

36 UDLICITERING

Hård kritik af udbud af anbringelser

38 LEDIGHED

Stor tillid til a-kasserne

38 GOD PRAKSIS

Udvikling af fremtidens boformer

40 AMR

Hver anden får ikke tilbudt uddannelse

42 SYNSPUNKT

Tvangsfjernelse og retssikkerhed

PÆDAGOGUDDANNELSEN

Det allervigtigste, jeg har lært gennem uddannelsen, er, at der ikke findes ét, fast svar på, hvordan man skal gøre over for andre mennesker

Line Andersen, pioner på den nye pædagoguddannelse

Med en pioner til eksamen

Hvordan kan man arbejde med børnefællesskaber i en specialinstitution? Sådan lyder et af de spørgsmål, som Line Andersen har beskæftiget sig med i sit afgangsprøve på den nye pædagoguddannelse, hvor hun som en af de første har specialiseret sig i social- og specialpædagogik

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Foto: Kissen Møller Hansen

’Uh-ha... Nu begynder jeg at kunne mærke det. Mine håndflader er helt svedige’. Sammen med studiekammeraten Louise Fredholm sidder 31-årige Line Andersen og venter. Om fire minutter skal de til afgangseksamen på pædagoguddannelse på VIA UC i Viborg. Går det godt, kan de om knap en time kalde sig pædagoger med specialisering i social- og specialpædagogik.

Længere nede ad gangen kommer en kvinde ud fra eksamenslokalet. Tårene løber ned af kinderne.

– Jeg er færdig. Jeg har min uddannelse, siger hun.

Andre vifter med flag og ønsker tillykke. Og atter andre er dybt koncentrerede om den sidste forberedelse.

– Når vi er færdige, har du fortjent et stort stykke kage, siger Line Andersen til Louise Fredholm.

– Har jeg det?, spørger Louise Fredholm glad.

– Det har du! Det har vi begge to, svarer Line Andersen.

Børnefællesskaber i specialinstitutionen

I hånden holder Line Andersen det bachelorprojekt, som de to kvinder har skrevet sammen, og som de nu skal op at forsvare.

’En kvalitativ undersøgelse om børnefællesskabers betydning for et barns sociale udvikling og trivsel i specialinstitutionen’, hedder opgaven.

Omdrejningspunktet er en virkelig 5-årig dreng, Mathias, der er født med handicappet Cerebral Parese – også kaldet spastisk lammelse. Mathias går i en specialbørnehave sammen med ni andre børn med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, og her har han svært ved at finde ligeværdige legekammerater. Enten fordi de andre kognitivt er på et helt andet udviklingsniveau, eller fordi de har autisme og ikke kan rumme interaktionen.

I opgaven har Line Andersen og Louise Fredholm bl.a. interesseret sig for, hvad børnefællesskabet – eller det manglende børnefællesskab – betyder for Mathias, og hvilken socialpædagogisk indsats, der kan gøres for, at han alligevel kan opleve at være en del af et børnefællesskab.

De kobler teori, forskning og bøger med deres egne observationer og refleksioner fra 16 dages feltarbejde i specialbørnehaven, hvor de bl.a. har været fluen på væggen, når Mathias har været i sproggruppe sammen med jævnaldrende fra almen-børnehaven, der ligger i samme bygning som specialbørnehaven.

Nervøsiteten melder sig

Line Andersen gnider hænderne mod hinanden.

– HUUUUHAAAAA, siger hun.

Nervøsiteten har ellers ikke fyldt så meget op til eksamenen, for det er kun 18 dage siden, at Line Andersen fødte sit andet barn: En lille pige, der skal hedde Ida.

– Så det har gjort mig lidt mere afslappet. Jeg har haft andet at fokusere på, siger hun med et smil. Mens Line Andersen venter, går Idas far, bedstemor og oldemor rundt med barnevognen – på lang afstand af Line Andersen, så hun ikke kan høre et eventuelt barneskrig.

Så går døren til eksamenslokalet op, og Line Andersen og Louise Fredholm bliver kaldt ind.

Nu er pionererne færdige

I januar blev de første pædagoger udklækket fra den nye pædagoguddannelse, hvor det er blevet muligt at specialisere sig i social- og specialpædagogik. Vi har fulgt tre af pionererne på deres vej gennem specialiseringen og frem til det grønne bord. Læs her hvad de gik til eksamen i, og hvad de drømmer om at lave som færdiguddannede. Find de tidligere artikler på socialpaedagogen.dk/tema

Bordet er dækket med det obligatoriske grønne klæde, og de tager plads overfor censor og eksaminator.

– Her er vand og husk at drikke rigeligt undervejs, siger eksaminator, Maria Juncker Månsson.

Sproggruppen

I opgaven har Line Andersen og Louise Fredholm bl.a. beskrevet deres observationer omkring Mathias' deltagelse i sproggruppen.

Her bliver der bl.a. sunget en sangleg, hvor børnene skal bruge kroppen.

– Kom alle sammen. Op at stå, siger pædagogen fra den almene børnehave.

Mathias har fuld bevægelighed i overkroppen, men han kan kun gå få skridt uden hjælpemidler og bruger kørestol. Da de andre rejser sig, følger han med ved at lave bevægelser og fagter med armene.

Så begynder sangen:

– Vi kan lide at bruge kroppen, for så er vi helt på toppen. Vi skal gå på vores hæl, vi skal gå på vores tæer, løbe i en rigtig fart.

Da der skal løbes, kører Mathias i stedet afsted i kørestolen, mens han smiler.

Under eksaminationen får Line Andersen og Louise Fredholm først ordet til et oplæg, de har

forberedt hjemmefra, og her taler Louise Fredholm bl.a. om observationerne i sproggruppen:

I opgaven har hun og Line Andersen sat spørgsmålstegn ved, om sanglegen var en hensigtsmæssig aktivitet. Går det ud over Mathias selv, når han ikke kan deltage på lige fod med de andre? Til eksaminationen nuancerer hun synspunktet:

– I observationerne kan vi se, at Mathias smiler, når der skal løbes, og han kører i kørestolen.

Måske føler han, at han er med, siger hun og henviser til ph.d. i pædagogisk psykologi, Tine Basse Fisker, der siger, at inklusion er, når alle børn føler sig som en værdifuld del af et fællesskab. På den baggrund konkluderer Line Andersen og Louise Fredholm, at man altså er inkluderet, når man føler sig inkluderet.

– Så det vigtige er, hvad Mathias føler og oplever. Ikke hvad vi har af normer og forestillinger om, hvornår han er inkluderet, siger Louise Fredholm.

Hvordan vil du vurdere trivsel?

Da Line Andersen og Louise Fredholm er færdige med deres oplæg, begynder eksaminator og censor at stille spørgsmål.

Hvorfor er det overhovedet vigtigt at arbejde med børnefællesskaber? Hvilken rolle kan Mathias' forældre spille i forhold til at skabe et inkluderende børnefællesskab omkring Mathias? Hvordan ville Line og Louise inddrage hans forældre? Hvad mener de egentlig, når de taler om trivsel? Hvordan vil de måle om Mathias trives? Hvad mener de, når de siger relation? Har vi en relation lige nu?

Line Andersen og Louise Fredholm kan svare på det meste, men nogle gange bliver der også lange pauser mellem svarene. Fx da censor borer i den måde, de vil vurdere Mathias' trivsel.

– Hvordan vil I finde ud af, om barnet selv synes, det trives, spørger han.

– Jeg vil tale med barnets forældre, siger Line Andersen.

– Så vil du altså spørge nogle andre, hvordan barnet trives.

– Øh... Jeg vil også lave et børneinterview med barnet.

– Og hvordan vil du gøre det? Hvordan vil du snakke med barnet om barnets trivsel?

– Jeg vil ikke spørge: Trives du i børnehaven? Jeg vil fx spørge: Hvornår er du glad, siger Line Andersen.

– Så du forbinder altså trivsel med 'glæde', spørger censor – og så bliver Line Andersen på grund af nervøsitet i tvivl om, hvad hun skal svare.

Ventetid

Tre kvarter er der sat af til eksamination og voting, og pludselig er tiden gået. Line Andersen og Louise Fredholm går ud af lokalet, hvor forældre, kærester, søskende, børn og bedsteforældre venter.

– Hvordan gik det? Hvordan gik det?

– Det ved jeg ikke. Jeg synes ikke, det gik så godt, svarer Line Andersen.

Glad for specialiseringen

Egentlig skulle Line Andersen have været færdiguddannet pædagog i 2016, men midt i studiet blev hun gravid med sit første barn – og da hun kom tilbage fra barsel, var pædagoguddannelsen lavet om.

Line Andersen blev overflyttet til den nye uddannelse, hvor hun var med blandt pionererne på specialiseringen i social- og specialpædagogik.

– Jeg kan jo ikke vide, hvordan det ville have været på den gamle uddannelse, men jeg tænker, at det har været en fordel med specialiseringen. Vi har i hvert fald gået mere i dybden på specialiseringen, end vi gjorde på det første år, som jeg tænker var lidt mere overfladisk, siger hun.

I første omgang skal Line Andersen på barsel med barn nummer to, og når hun kommer tilbage, håber hun på at kunne arbejde med børn inden for specialområdet, eller – hvis arbejdstiderne kan passe med familielivet – på et botilbud eller bofællesskab for voksne.

– Men jeg må sige, at jeg er meget åben. Jeg vil også godt arbejde i en almindelig børnehave. For mig er det vigtigste at få det første job – præcis hvilket job er ikke så vigtigt.

– Det allervigtigste, jeg har lært gennem uddannelsen, er, at der ikke findes ét fast svar på, hvordan man skal gøre overfor andre mennesker. Der er ikke én bestemt metode, som kan bruges på alle – man er altid nødt til at tage udgangspunkt i det enkelte barn eller den enkelte bruger og se på, hvad der er bedst for ham eller hende.

– Jo, siger Louise Fredholm, det gik godt!
 – Jeg synes ikke, jeg forstod alt, hvad censor spurgte om, siger Line Andersen.
 – Forstod du det ikke, gentager hendes mor bekymret.
 – Jo, jeg forstod det godt... men... jeg forstod ikke, hvad det var, han ville have, at jeg skulle svare, siger Line Andersen.
 – Her mor, siger Louise Fredholms femårige søn og rækker hende en rød rose, men hun rækker den tilbage.
 – Jeg skal ikke have den endnu. Vi skal li-i-ige se, hvordan det går...
 Så bliver døren til eksamenslokalet åbnet igen.

Blomster og åbne arme

Da Line Andersen og Louise Fredholm igen har fået sat sig ved bordet, ser Maria Juncker Månsson på dem.

– Jeg vil starte med at sige, at I får 10, siger hun.
 – Og at I altså får den samme karakter.
 De får ros for en 'på mange måder god' opgave, men Maria Juncker Månsson påpeger også, at de på nogle tidspunkter virkede lidt usikre.
 – Da I skulle nuancere, hvordan man kan vurdere trivsel, var det som om, I blev lidt nervøse og tænkte, at der kun var et bestemt, rigtigt svar, som I så ledte efter. Men lige om lidt skal I ud og stå i praksis, og der er der ikke altid et bestemt, rigtigt svar, siger hun.
 Louise Fredholm lyser op i et stort smil.

– Vi er godt tilfredse med 10, siger hun.
 Og så går de to nyuddannede pædagoger ud til familien, der står klar med blomster og åbne arme. Lille Ida sover trygt i barnevognen, også da Line Andersen følger traditionen på VIA UC i Viborg: Hun ringer på den store skibsklokke, der signalerer en fuldendt mission: Kling, kling! Min uddannelse er i hus. ■

Læs Line Andersen og Louise Fredholms bachelorprojekt på www.sl.dk/afgangsprojekter

Vil du dele dit afgangsprøve?

Er du selv blevet færdig som pædagog med specialisering i social- og specialpædagogik? Og har du lyst til at dele dit afgangsprøve med andre? Så hører vi meget gerne fra dig. For at fejre den nye specialisering i social- og specialpædagogik offentliggør vi nogle af afgangsprøvene på Socialpædagogens hjemmeside, www.sl.dk, så andre kan kigge med og finde inspiration.

Send dit afgangsprøve til Runa Larsen på ral@sl.dk sammen med et par stikord om indholdet. Skriv også meget gerne, hvad du selv er blevet mest overrasket over ved at arbejde med projektet.

Læs afgangsprøvene på www.sl.dk/afgangsprojekter

Jeg ville udfordre mig selv

Som pædagog skal man udvikle sig hele livet, og jeg håber aldrig, at der kommer en dag, hvor jeg tænker, at nu har jeg prøvet alt, og nu er alt som det skal være

Emil Blok Olesen,
nyuddannet pædagog

Emil Blok Olesen ser ikke specialiseringen i social- og specialpædagogik som en begrænsning. Selvom han i uddannelsen har fokuseret meget på udviklingshæmmede, håber han, at første job bliver i en børnehave

Af Maria Rørbæk, mrrk@sl.dk

’ Hvis du kun vil lære det, du kan, vil du jo ikke lære noget’. Sådan siger Emil Blok Olesen som forklaring på, at han har valgt at specialisere sig i social- og specialpædagogik, selvom hovedinteressen er børn og unge – og selvom han som nyuddannet satser på, at første job bliver i en almindelig børnehave.

– Jeg har hele tiden vidst, at jeg gerne ville arbejde med børn eller unge, men jeg valgte den social- og specialpædagogiske specialisering for at udfordre mig selv. Det er velkendt for mig at arbejde med børn, for begge mine forældre har været dagplejere, og jeg har flere yngre søskende. Så jeg ville gerne udvide mit perspektiv ved at vælge social- og specialpædagogik i stedet for at vælge dagtilbudspædagogik, siger han.

For Emil Blok Olesen har det både være godt og skidt, at pædagoguddannelsen blev lavet om, så man skal specialisere sig – og at han efter første år blev overført fra den gamle til den nye uddannelse.

– Min uddannelse er nok blevet mere fokuseret på grund af specialiseringen, og jeg har fx fået en større viden om forskellige diagnoser. Samtidig synes jeg, at det er ærgerligt, at man med specialiseringen ikke bliver en ‘helstøbt pædagog’ på samme måde, som man gjorde før. Jeg har kun været i lønnet praktik på steder med voksne udviklingshæmmede, og jeg ville hellere have prøvet mere forskelligt, siger han.

Emil Blok Olesen lægger dog vægt på, at han selv har skabt en større bredde i sin uddannelse ved under uddannelsen at arbejde som vikar i en børnehave – og ved i sit valgfag at fokusere på slåskampskultur i en SFO.

– Så jeg synes alligevel, at jeg er blevet en helstøbt pædagog, siger han med et smil.

Den faglige udvikling fortsætter

Selvom Emil Blok Olesen nu er færdiguddannet, ser han sig på ingen måde som færdigudviklet.

– Jeg tænker, at min faglige udvikling kun lige er begyndt. Som pædagog skal man udvikle sig hele livet, og jeg håber aldrig, at der kommer en dag, hvor jeg tænker, at nu har jeg prøvet alt, og nu er alt som det skal være. Og jeg tænker da også, at jeg vil prøve meget forskelligt i mit arbejdsliv. Selvom jeg forhåbentlig kommer til at starte i en børnehave, kan det være, at jeg senere vil arbejde inden for specialområdet.

Selvom Emil Blok Olesen har skrevet afgangspjæk om udviklingshæmmedes seksualitet og på anden vis haft fokus på udviklingshæmmede under uddannelsen, tror han ikke, at specialiseringen kommer til at spænde ben for et job i en børnehave.

– Ikke når jeg også har erfaringer fra fx mit vikariat. Det kan være, at jeg tager fejl, men jeg tror, at der bliver set positivt på os, der kommer med en social- og specialpædagogisk specialisering. Hvis der fx er børn med ADHD i børnehaven, kan jeg byde ind med min viden om diagnoser og fx være med til at sikre, at det blive spottet tidligt, så barnet kan få den rette støtte. ■

Kønsfordelingen på specialiseringerne

71 pct. af de pædagogstuderende, der som de første blev optaget på specialiseringen i social- og specialpædagogik var kvinder – 29 pct. mænd. Dermed var kønsfordelingen på specialiseringen stort set den samme som på pædagoguddannelsen som helhed, hvor 72 pct. var kvinder og 28 pct. mænd.

På specialiseringen i skole- og fritidspædagog var kønsfordelingen derimod næsten lige, idet 49 pct. var mænd, mens overvægten af kvinder var størst på specialiseringen i dagtilbudspædagogik, hvor kun 17 pct. var mænd.

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut EVA, der baserer sig på tal fra Danmarks Statistik. Læs mere på www.kortlink.dk/p6sz

Jeg er blevet bedre til at reflektere

Selvom det har været lidt hårdt at være prøvekanin på en helt ny uddannelse, er Lise Christiansen vældig glad for, at hun nu kan kalde sig pædagog med specialisering i social- og specialpædagogik

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

’Arh, altså mor, nu bliver du sådan en rigtig pædagog’. Sådan kan Lise Christiansens teenagebørn finde på at sige, når hun i diskussioner ved middagsbordet fx spørger:

– Har du tænkt på, at der kan være en grund til, at han gjorde sådan?

Eller:

– Nu skal du ikke dømme hende på forhånd.

Det kan jo være, at...

Selvom Lise Christiansen havde mange andre erfaringer og en anden uddannelse i bagagen, da hun som 40-årig påbegyndte pædagoguddannelsen, har hun alligevel gennemgået en personlig forandring.

– Jeg synes jo stadigvæk, at jeg er den samme, men jeg kan godt se, at jeg er blevet bedre til at tænke bag om. Hvorfor gør mennesker som de gør, siger hun.

Allerede inden Lise Christiansen i 2014 kom ind på specialiseringen i social- og specialpædagogik, havde hun erfaring med området. I en år-række var hun medhjælper på folkeskolen Hurup Skole, hvor hun især arbejdede med børn med adfærdsvanskeligheder, og hun troede egentlig ikke, at hun med sin store erfaring kunne lære særlig meget.

– Men jeg tog fejl. Jeg er blevet dygtigere. Jeg er blevet meget dygtigere, siger hun.

Bedre til at reflektere

Da Lise Christiansen begyndte på specialiseringen, håbede hun, at hun ville få en masse konkret viden om børn med forskellige diagnoser – og konkrete redskaber til, hvad man fx skal gøre, hvis man står overfor et barn med autisme eller med asperger. Men det synes hun ikke, hun har fået særlig meget af. Hvad Lise Christiansen derimod har taget med sig er evnen til at stoppe op og reflektere over, hvad hun skal gøre i bestemte situationer.

– Og vide, at det ikke altid er den første løsning, der er den bedste. Man skal blive ved med at reflektere over, hvad man gør, siger hun.

Som et konkret eksempel nævner hun den tredje praktik, hvor hun var tilbage på Hurup Skole og arbejdede med inklusion af en dreng, der ellers havde det svært i klassen.

Her satte hun sig efter hver time ned og tænkte forløbet igennem: Var der noget, der kunne ændres, så det fremover kom til at gå bedre?

– Fx handlede det meget om struktur og om at lave punktopstillinger, så han hver dag vidste, at først skal vi det, og så skal vi det, og så skal vi det, fortæller Lise Christiansen, der også eksperimenterede med at bruge rummet på forskellig vis, så drengen fx kunne flytte sig et andet sted hen.

Fællesskab for alle

I sit afgangsprøveprojekt har Lise Christiansen også beskæftiget sig med inklusion på skolen og bl.a. beskrevet, hvordan pædagoger og lærere kan arbejde tværfagligt og fx skabe ro gennem struktur, ligesom hun også her har fokuseret på betydningen af det fysiske rum.

– Inklusion er efterhånden fået en negativ klang, men i virkeligheden handler det om at skabe fællesskab. Det er ikke barnet, der skal ændre sig, men rammerne, så barnet kan være en del af fællesskabet, siger hun.

Selvom Lise Christiansen i sidste ende har fået meget ud af uddannelsen, har der også været frustrationer undervejs.

– Forløbet har båret præg af, at vi var de første, og underviserne havde til tider svært ved at finde ud af, hvad de skulle undervise i, så vi fx nogle gange blev undervist i noget, vi havde haft før, siger hun.

Nu skal Lise Christiansen i gang med at søge job.

– Jeg er meget åben, og selvom jeg ikke har specialiseret mig i dagtilbudspædagogik, vil jeg fx også gerne arbejde i en vuggestue. Og jeg er sikker på, at jeg kan overføre det, jeg har lært på det social- og specialpædagogiske område, så det også kan bruges andre steder. Men min drøm er et arbejde inden for det specialpædagogiske område. Jeg vil gerne gøre en forskel for børn eller unge med særlige vanskeligheder. ■

Læs Lise Christiansens afgangsprøveprojekt på www.sl.dk/afgangsprøveprojekter

Min drøm er et arbejde inden for det specialpædagogiske område. Jeg vil gerne gøre en forskel for børn eller unge med særlige vanskeligheder

Lise Christiansen, nyuddannet pædagog

PÆDAGOGUDDANNELSEN

Det er ikke kun stort for de socialpædagoger, der nu er blevet færdige med deres uddannelse – det er faktisk stort for hele den socialpædagogiske profession

Marie Sonne, næstformand, Socialpædagogerne

Specialisering får blandet modtagelse

Der er både ris og ros til den nye pædagoguddannelse, hvorfra de første specialiserede pædagoger netop er klækket ud

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Kissen Møller Hansen

På det personlige plan var der mange fejring, da de første specialiserede pædagoger blev færdige i januar – men er der overhovedet noget at fejre på et overordnet plan? Er den nye pædagoguddannelse med specialisering i (bl.a.) social- og specialpædagogik værd at råbe hurra for? Lever den op til forventningerne? Hvad er godt? Og hvad kan blive bedre?

Det har vi spurgt en række repræsentanter for forskellige organisationer om, og fra Socialpædagogerne lyder der et stort og rungende tillykke – både til de nyuddannede pædagoger, der har

specialiseret sig i social- og specialpædagogik og til faget som helhed.

– Det er ikke kun stort for de socialpædagoger, der nu er blevet færdige med deres uddannelse – det er faktisk stort for hele den socialpædagogiske profession. Da pædagoguddannelsen var en generalistuddannelse manglede der fokus på det social- og specialpædagogiske område, og det fokus har vi fået nu. Det er en kæmpe gevinst, at vi nu får kollegaer, der allerede under deres uddannelse har kvalificeret sig målrettet til arbejdet med borgergrupper som fx handicappede og socialt udsatte børn og voksne, siger Socialpædagogerne næstformand Marie Sonne.

Dårlige evalueringer

På det seneste har der også været kritik af den nye pædagoguddannelse. Eksempelvis viste en undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut, EVA, i november, at kun halvdelen af de studerende vurderer uddannelsens kvalitet til at være god. 10 pct. vurderer, at den er dårlig og 38 pct. 'rimelig'.

– Det er klart, at der er noget, der kan blive bedre – og det vil der altid være, når man står i en overgangsfase til noget nyt. Fx er der stadig et stykke arbejde forude med at kvalificere lærerkræfter, undervisningsmaterialer og praktikken. Men det skal ikke skygge for, at vi er på rette vej. Det, at man nu kan specialisere sig i social- og specialpædagogik på pædagoguddannelsen, får stor betydning for de borgergrupper, der har brug for socialpædagoger – og så kommer det til at højne professionens anseelse. Det er en anerkendelse af, at socialpædagogisk arbejde kræver en særlig faglighed, siger Marie Sonne.

Bump på vejen

Fra de pædagogstuderendes landssammenslutning, PLS, lyder der knap så rosende toner.

– Der har været mange bump på vejen, siger faglig sekretær Kira Angelbo Christensen, der både påpeger mangler ved selve uddannelsen og den måde, den er blevet ført ud i livet på for de første pionerer.

Tillykke fra undervisningsminister Søren Pind

Undervisningsminister Søren Pind (V) mener også, at den nye uddannelse skal have lidt tid til at blive løbet i gang. I en mail til Socialpædagogen skriver han:

– Der er mange gode elementer i den nye uddannelse, men en stor reform kræver tid. Jeg er meget optaget af kvaliteten på pædagoguddannelsen, og jeg vil følge udviklingen af den nye pædagoguddannelse tæt.

Også fra undervisningsministeren kommer der en lykønskning til de nyuddannede, specialiserede pædagoger:

– Jeg vil gerne ønske dem et stort tillykke. Vi har brug for dem og deres særlige kompetencer, fx i forhold til omsorg, læring og udvikling for børn, unge og voksne med særlige behov.

– Vi har hørt om rigtig mange frustrationer hos de studerende. Både fordi der har været meget forvirring omkring overgangen fra den gamle til den nye uddannelse, så nogle fx er blevet undervist i det samme to gange, og fordi nogle har været frustrerede over, at de søgte ind på én uddannelse og så blev overført til en helt anden. Undervejs har nogle også været usikre på, om de lærte nok, men mange er blevet beroliget i praktikken, fordi praktikstederne vurderede, at de var dygtige, siger hun.

PLS er heller ikke glade for selve ideen med specialiserede pædagoger.

– I PLS kæmper vi for en generalistuddannelse, og vi mener, at specialiseringen er vægtet for højt på den nye uddannelse. Vi mener, at der bør fokuseres på den pædagogiske grundfaglighed, for den er den samme uanset målgruppen: Det handler om relationsdannelse. Og når først grundfagligheden er på plads, kan den enkelte godt finde ud af at navigere i forhold til forskellige målgrupper, siger Kira Angelbo Christensen.

Hun fortæller dog også, at mange studerende er positive overfor specialiseringen.

– Vi har fået en del tilbagemeldinger fra studerende, der ser god mening i specialiseringen. Det giver dem en særlig identitet som fx socialpæ-

dagog, og de kan se sig selv i forhold til bestemte jobs på det særlige, sociale område. Andre mener, at specialiseringen går ud over grundfagligheden, siger Kira Angelbo Christensen. Selv har hun især ét væsentligt kritikpunkt: Der bliver sat alt for lidt penge af til pædagoguddannelsen:

– Pædagoguddannelsen er underfinansieret. Hvor mange undersøgelser skal der til, før det bliver taget seriøst, spørger hun.

Set med arbejdsgiverbriller

Hos Foreningen af Døgn, og Dagtilbud for udsatte børn og unge, FADD, vurderer formand Søren Skjødt at det endnu er for tidligt at råbe hurra for den nye uddannelse.

– I sidste ende er der kun et sted, hvor uddannelsen kan evalueres, og det er ude i virkeligheden. Så der går et par år, før vi for alvorlig kan se effekten – men til den tid håber og tror jeg da, at der bliver grund til at råbe hurra, siger han.

Søren Skjødt er også formand på behandlingsinstitutionen Godhavn, og set med arbejdsgiverbriller er der mange positive elementer ved den nye uddannelse.

– Hvis vi forestiller os en situation, hvor jeg står over to nyuddannede, der på alle andre punkter har nøjagtig samme kvalifikationer – og

hvor den ene har gennemført den gamle uddannelse og den anden har specialiseret sig i social- og specialpædagogik på den nye uddannelse, ja, så er jeg da slet ikke i tvivl om hvem, jeg ville ansætte: Jeg ville ansætte pædagogen med den nye uddannelse. Både på grund af specialiseringen og på grund af det tværfaglige element, der fx betyder, at de studerende i løbet af uddannelsen bliver vant til at arbejde sammen med studerende på andre uddannelser som fx socialrådgiveruddannelsen.

Ligesom Marie Sonne påpeger Søren Skjødt, at der forståeligt nok har været nogle begyndervanskeligheder med den nye uddannelse.

– Uddannelsesinstitutionerne har skullet finde deres ben, og der er fortsat nogle fokuspunkter – fx i forhold til at sikre, at de studerende får tilstrækkelig mange undervisningstimer, siger han.

Efterspørger mere specialisering

Hos Landsforeningen LEV, der er forening for udviklingshæmmede, pårørende og andre interesserede, bliver den nye pædagoguddannelse også fulgt med stor interesse.

– Socialpædagoger er jo en overordentlig vigtig faggruppe for mennesker med udviklingshæmning, så det er klart, at uddannelsen er hjerteblod for os, siger landsformand Anni Sørensen.

Hun vil gerne ønske hver enkelt nyuddannede pædagog med specialisering i social- og specialpædagogik stort tillykke, men på det overordnede plan bliver lykønskningen lidt mere lavmælt.

– Det er et skridt på vejen, at man på pædagoguddannelsen nu kan specialisere sig i social- og specialpædagogik, men det er ikke nær nok. Der er behov for en selvstændig, socialpædagogisk uddannelse, for det at arbejde med mennesker med udviklingshæmning kræver så meget viden og så mange kompetencer, at man ikke kan nå at fordybe sig tilstrækkeligt, når specialiseringen kun er en del af uddannelsen. Især fordi mennesker med udviklingshæmning jo kun er en af de mange forskellige målgrupper, som socialpædagoger arbejder med, siger hun.

Om den nye uddannelse lever op til forventningerne, er det efter Anni Sørensens opfattelse for tidligt at sige noget om.

– Det kan vi gøre, når de nyuddannede har været ude at arbejde i fx et år, og så vil det være relevant at spørge nogle af dem: Oplevede du, at du var rustet til arbejdet med mennesker med udviklingshæmning? Hvad synes du, der manglede i din uddannelse? ■

Ny studerende eller nyuddannet?

Ligegyldigt om du er en af de mange, der lige er blevet færdige på uddannelsen, eller om du lige er startet og har studielivet foran dig, er der en række fordele ved at blive medlem af Socialpædagogerne. Socialpædagogerne arbejder for, at du får de bedste forudsætninger for dit arbejdsliv. Forbundet forhandler overenskomster og sørger for, at ansættelsesvilkår, løn og pension er i orden. Sideløbende arbejder Socialpædagogerne politisk for at udvikle det socialpædagogiske felt og skabe resultater, der er til gavn for både medlemmerne, udsatte mennesker og hele samfundet.

Står du uden arbejde kan Socialpædagogernes jobkonsulenter hjælpe dig videre, for de kender dit fag og de lokale arbejdspladser.

Nyuddannede ledige medlemmer betaler først kontingent til fagforeningen, når de har fået arbejde. Indtil da koster et medlemskab inkl. a-kasse 453 kr. om måneden (dog i maks. to år). Og som pædagogstuderende kan du få alle fordelene ved at være medlem af Socialpædagogerne til 88 kr. om måneden.

Bliver du medlem af Pædagogstuderendes Lands sammenslutning (PLS), bliver du som studerende samtidig gratis medlem af Socialpædagogerne og Socialpædagogernes a-kasse.

Læs mere om medlemsfordelene på www.sl.dk/medlem og på www.pls.dk

Den nye uddannelse stiller langt større krav om at den studerende kan reflektere over sit læringsudbytte

Praktikvejleder i kommentarfeltet til Socialpædagogernes rundspørge

Praktikvejledere: Overvejende positive

Tommelfingrene bliver i højere grad vendt op end ned, når praktikvejledere på det social- og specialpædagogiske område skal vurdere den nye pædagoguddannelse. Der er dog også en del kritiske røster, viser Socialpædagogernes rundspørge

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

De studerende har en større viden'. 'Motivationen er højere'. 'Arbejdspladsen får mere ud af at modtage studerende'. Sådan lyder skudsmålet for den nye pædagoguddannelse fra tre forskellige praktikvejledere.

For at få et fingerpeg om praktikvejledernes vurdering af den nye pædagoguddannelse, har Socialpædagogerne lavet en spørgeskemaundersøgelse med svar fra i alt 231 praktikvejledere fra lige så mange arbejdspladser, der har været praktiksted både før og efter, den nye uddannelse trådte i kraft. Og svarene tyder på mere tilfredshed end utilfredshed, selvom der også er mange kritiske røster.

Således vurderer 42 pct., at uddannelsen er blevet bedre eller meget bedre, mens 25 pct. vurderer, at den er blevet dårligere eller meget dårligere. De resterende svarer 'uændret' eller 'ved ikke' (se grafik).

Svarene kan dog kun bruges som en første pejling på værdien af den nye uddannelse, for langt de fleste arbejdspladser har højest haft fem studerende fra den nye uddannelse i praktik – og flere praktikvejledere gør opmærksom på, at der kan være endog meget store personafhængige forskelle mellem de studerende.

Mere teoretisk viden

Særligt når det gælder de studerendes teoretiske viden og refleksionsniveau, ser det ud til, at der

er sket en forbedring med den nye uddannelse. Når det gælder teoretisk viden, svarer 40 pct., at niveauet er blevet højere eller meget højere, mens kun 13 pct. vurderer, at det er lavere eller meget lavere. Når det gælder refleksionsniveauet, svarer 31 pct., at niveauet er højere, mens 15 pct. vurderer det til at være lavere eller meget lavere.

Flere gør opmærksom på, at de studerendes viden og refleksioner kommer arbejdspladsen til gode. Fx er der en, der skriver, at arbejdspladsen fik et stort udbytte, da de studerende i forbindelse med en opgave satte magtbegrebet på dagsordenen til et personalemøde og derved satte gang i en god diskussion. Og andre fremhæver, at de studerendes spørgsmål rusker op i den pædagogiske praksis og modvirker, at man går på arbejde med en sovepude.

– Den nye uddannelse stiller langt større krav om, at den studerende kan reflektere over sit læringsudbytte. De dygtige studerende kan også være med til at sætte nogle processer/refleksioner i gang på praktikpladsen, lyder det fra en af praktikvejlederne.

– De studerende har rigtig mange gode refleksioner, og jeg har oplevet, at de anvender den teori, de har lært på professionshøjskolen og har videregivet brugbart materiale, skriver en anden.

Andre er dog mere negative, og en af praktikvejlederne skriver fx:

– Den nye pædagoguddannelse er mere boglig og mindre praksisnær. Desværre.

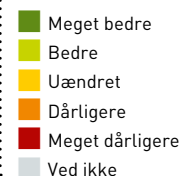
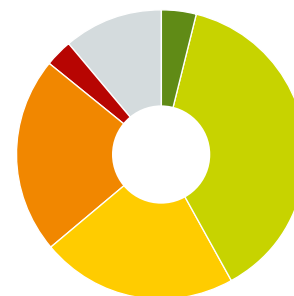
Mere motivation

Også når det gælder de studerendes motivation, peger undersøgelsen på en forbedring. Således vurderer 24 pct., at motivationen er på et højere eller meget højere niveau, mens 10 pct. vurderer, at motivationen er lavere eller meget lavere.

– Det er dejligt, at de studerende kommer i praktik indenfor den gren af uddannelsen, de gerne vil uddanne sig i. Det giver større engagement, skriver en.

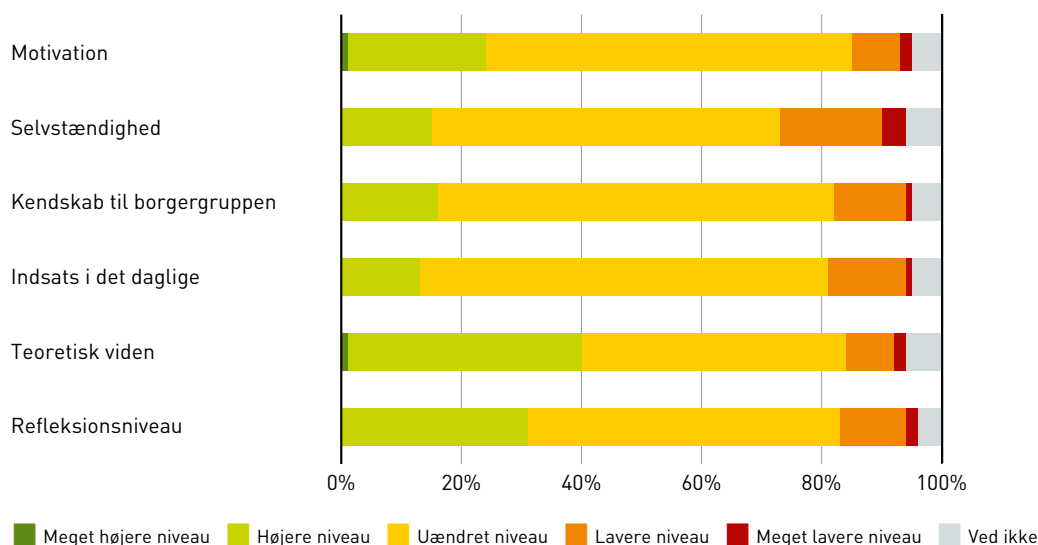
Vurdering af den nye pædagoguddannelse

Med baggrund i arbejdspladsens erfaringer med pædagogstuderende i praktik, hvordan vil du vurdere den nye pædagoguddannelsen efter ændringerne, der trådte i kraft i 2014?

Sammenligning af den gamle og den nye pædagoguddannelse

Du bedes sammenligne pædagogstuderende i lønnet praktik med perioden før den nye uddannelse trådte i kraft (dvs. før august 2014). Hvordan oplever du udviklingen indenfor følgende område?

Det er dejligt, at de studerende kommer i praktik indenfor den gren af uddannelsen, de gerne vil uddanne sig i. Det giver større engagement

Praktikvejleder i kommentarfeltet til Socialpædagogernes rundspørge

– De studerende brænder for området, lyder det fra en anden, mens andre kommer med helt modsatte tilkendegivelser:

– Jeg har ikke oplevet, at de studerende er bedre klædt på eller har fået større interesse for området. De er tit for unge og for umodne til at klare specialområdet.

Når det gælder spørgsmålet om de studerendes selvstændighed, er der også en lille overvægt af kritik, da 21 pct. vurderer, at niveaet er faldet, mens kun 15 pct. vurderer, at det er steget.

Praktikvejlederne er også blevet bedt om at vurdere udviklingen i niveauet for de studerendes indsats i dagligdagen og deres kendskab til borgergrupperne, men her ser der ikke ud til at være sket den store forandring: Der er stort set lige så mange, der vender tommelfingeren op som ned, og flertallet mener slet ikke, at der er sket nogen forandring.

Praktikeksamen

Udover specialiseringen handler en af forandringerne ved pædagoguddannelsen om, at de studerende nu skal bestå praktikken med en eksamen, der enten kan være bestået eller ikke bestået.

Blandt praktikvejlederne er der uenighed om, hvorvidt eksamen hæver eller sænker kvaliteten af praktikken. 24 pct. erklærer sig 'uenige' eller 'meget uenige' i, at det hæver kvaliteten, mens 48 pct. erklærer sig 'enige' eller 'meget enige'.

I kommentarfeltet begrundet en af tilhængerne af praktikeksamen sin holdning sådan:

– Når en studerende skal til eksamen, skal den studerende være på mærkerne lige til den sidste dag. De studerende skal vise, at de har opnået målene for praktikken, og at de kan koble dem til relevant teoretisk viden.

En kritiker skriver modsat:

– Efter at man har haft den studerende i praktik i flere måneder og har opbygget et trygt forhold, skal man lige pludselig ændre forholdet, idet man bliver dommer. Det synes jeg ikke er retfærdigt, hverken for den studerende eller praktikvejlederen.

En anden tilkendegiver, at praktikeksamen er ubehagelig, og at mange studerende ikke tør være uenige med praktikvejlederen, fordi 'det kunne jo smitte af på vurderingen til eksamen'. Og én fortæller om en meget ubehagelig oplevelse, hvor den studerende fik et anfald af eksamensangst.

– En studerende kan være meget dårlig i det praktiske felt, men så længe denne består sin eksamen, er alt godt, skriver en anden.

I undersøgelsens kommentarfelt påpeger praktikvejlederne også en række andre uhensigtsmæssigheder. Fx nævner flere, at det er uheldigt, at de lange praktikker starter henholdsvis 1. december og 1. juni.

– 1. juni er katastrofal, fordi den studerende kun har en måneds praktik, inden der afvikles ferie, skriver en af praktikvejlederne eksempelvis.

Andre påpeger behovet for bedre uddannelse til praktikvejlederne og mere information om deres rolle, ligesom nogle lægger vægt på, at de studerende bør tages ud af normeringen. ■

Diskuter på facebook

Hvad mener du om praktik-eksamen?

En nyskabelse ved den nye pædagoguddannelse er, at praktikken nu skal bestås med en eksamen. Er det i dine øjne en fordel eller en ulempe? Hvad taler for? Hvad taler imod?

Deltag i debatten på: www.facebook.com/groups/socialpaedagogen

Politikere anerkender problemer

Der er plads til forbedringer på pædagoguddannelsen. Sådan lød det både fra rød og blå blok, da Pædagogstuderendes Sammenslutning, PLS, i december lavede en rundspørge blandt uddannelsesordførerne

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Foto: Kissen Møller Hansen

Det er sindssygt vigtigt, at vi har en ordentlig uddannelse til pædagoger'. Sådan sagde Enhedslistens uddannelsesordfører, Eva Flyvholm, da Pædagogstuderendes Sammenslutning, PLS, i december lavede en rundspørge blandt uddannelsesordførerne. Baggrunden var Evalueringsinstituttet EVA's evaluering af pædagoguddannelsen, der bl.a. viste, at hver anden studerende oplevede, at kvaliteten på uddannelsen var dårlig, og at hver anden oplevede at få for lidt feedback (læs også artiklen 'Specialisering får blandet modtagelse' på side 10).

Svarene til PLS viser, at der fra rød til blå blok var enighed om, at pædagoguddannelsen er vigtig, og at der er plads til forbedringer.

Carolina Magdalene Maier fra Alternativet sagde fx:

– I min optik er pædagoguddannelsen en af de vigtigste uddannelser overhovedet. Derfor er det også helt nødvendigt, at vi politisk investerer flere midler i pædagoguddannelsen.

Henviser til institutionerne

Det var dog langt fra alle partier, der gav udtryk for, at de er klar til at hive pungen op.

Venstres uddannelsespolitiske ordfører, Anni Mathiesen, henviste til (den daværende) uddannelses- og forskningsminister Ulla Tørnæs' (V) udtalelse i Politiken, hvor hun sagde, at hun ville kontakte pædagoguddannelserne for at få svar på, hvad de gør for at forbedre kritikpunkterne. Især manglende feedback, som hun kaldte 'på alle måder uacceptabelt'.

Dansk Folkepartis Jens Henrik Thulesen Dahl henviste også til uddannelsesinstitutionerne:

– Undersøgelsens udgangspunkt i de studendes oplevelse af studiekvaliteten peger på, at

der givet er forhold i studierne, som bør gøres bedre. Jeg håber og forventer, at man på institutionerne tager undersøgelsen alvorligt og i en dialog med de studerende målrettet arbejder på at få løst problemerne.

Tilfør flere midler

Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre henviste derimod bl.a. til de økonomiske rammer.

Socialdemokratiets Mette Reismann påpegede, at regeringens nedskæringer på uddannelse betyder, at pædagoguddannelsen skal spare 185 mio. kr. frem mod 2020.

– Og det gør kun udfordringen mere vanskelig. Det er Socialdemokratiet imod.

Radikale Venstres Sofie Carsten Nielsen sagde, at Radikale vil rulle 'alle besparelser på uddannelse tilbage og lægge en mia. kr. oveni i investeringer', mens SF's Jacob Mark ville 'tilføre uddannelsen flere midler'.

Konservative og Liberal Alliance har ikke ønsket at deltage i rundspørgen. Hverken da PLS henvendte sig i december, eller da nærværende fagblad fulgte op med samme spørgsmål i januar. ■

I min optik er pædagoguddannelsen en af de vigtigste uddannelser overhovedet. Derfor er det også helt nødvendigt, at vi politisk investerer flere midler i pædagoguddannelsen

Carolina Magdalene Maier, Alternativet

SOCIALPOLITIK

Når jeg møder faggrupper som fx socialpædagoger, mærker jeg jo hurtigt, hvor ekstrem vigtig deres faglighed er for dem – og for at kunne sætte fagligheden i spil på den bedst mulige måde, skal vi vide, hvad der virker

Vi skal handle ud fra viden

Hun vil bygge regeringens socialpolitik på viden og faglighed – og ser socialpædagoger som en proaktiv faggruppe i forhold til fremtidens socialpolitik. Socialpædagogen har mødt den nye børne- og socialminister til en snak om hendes visioner

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Foto: Jens Dresling / POLFOTO

Ambitionen om en mere evidensbaseret tilgang til socialområdet skal nu for alvor føres ud i livet. Anbragte børn skal mødes af den rette faglighed. Et stigende antal unge skal have hjælp til at få tag over hovedet, socialpsykiatrien skal være et mere sikkert sted at arbejde – måske ved at indføre et knivforbud – og så skal handicapområdet sikres ordentlige rammer.

Sådan lyder nogle af de udfordringer og opgaver, som børne- og socialminister Mai Mercado (K) står over for i den nærmeste fremtid. Hun blev til manges store overraskelse udnævnt som socialminister, da den nye VLAK-regering blev præsenteret den 28. november sidste år – og indtager nu rollen som den syvende socialminister på bare otte år.

Og ikke alene har Mai Mercado socialområdet som sit ansvar – også hele dagtilbuds- og familieretsområdet hører til i det nyoprettede Børne- og Socialministerium. En kobling, der hurtigt gav anledning til bekymring fra flere sider. Fra BUPL lod det fx, at man var nervøse for, at børneområdet ville drukne i tunge socialsager – mens der fra Socialpædagogerne var frygt for, at socialt udsatte og udviklingshæmmede ville blive nedprioriteret, fordi det almene børneområde fylder mere.

Men hvad siger ministeren selv til sine nye ansvarsområder – og hvilke tanker og visioner

har hun for det sociale område? Det har fagbladet Socialpædagogen spurgt ind til.

Udsatte børn og unge

– Familien betyder rigtig meget for mig – det er der, vi alle har vores udgangspunkt. En stærk familie kan være afgørende for, at man er lettere stillet i livet – ligesom det modsatte kan være tilfældet. Derfor handler det om at knække kurven tidligere, så vi så vidt det er muligt undgår, at børn og unge vokser op med en tung negativ social arv, som de bærer med sig til næste generation.

Sådan lyder det allerførste svar fra Mai Mercado på spørgsmålet om, hvilke fokusområder hun har på socialområdet. For ingen skal være i tvivl om, at udsatte børn og unge står højt placeret på ministerens politiske dagsorden.

– En god investering tidligt i livet betaler sig, og som udgangspunkt ser jeg positivt på udviklingen hen imod flere anbringelser i plejefamilier, fordi jeg mener, at børn, der ikke kan bo hos deres forældre, bedst får et trygt tilhørssted med mulighed for at danne nære stabile relationer til voksne i en plejefamilie eller i netværket. Familien som institution er nu engang den primære base for børns udvikling. Og her vil jeg gerne understrege, at plejefamilierne naturligvis skal være klædt på til at håndtere opgaven, så fagligheden går hånd i hånd med omsorgen og kærligheden til det barn, man har i pleje, siger hun.

Når det så er sagt, erkender ministeren samtidig, at der kan være stor forskel på de børn og unge, der anbringes – og at der derfor er behov for i højere grad at tænke i indsatser, der kombinerer opvækst i en plejefamilie med ambulante behandling fx på en institution.

– Hvis barnet i en periode har brug for en socialpædagogisk indsats eller specialiseret behandling, så skal barnet have det samtidig med, at det bor i plejefamilien. Kommunerne skal selvfølgelig stadig sikre, at der er de specialiserede tilbud, der

er behov for blandt anbragte børn og unge. Og her tror jeg, det er vigtigt, at døgninstitutionerne følger udviklingen på anbringelsesområdet og fx omstiller sig til mere ambulante behandling til børn i plejefamilier. Jeg oplever faktisk, at mange døgninstitutioner har kompetencerne og engagementet til at bruge deres faglighed på nye måder, siger Mai Mercado.

Nye socialpsykiatriske afdelinger

Det skal være trygt og sikkert at gå på arbejde for de mange medarbejdere på landets forsorghjem eller socialpsykiatriske bosteder – ligesom det skal være trygt at være beboer de samme steder. Sådan lyder den grundlæggende melding fra ministeren, når det handler om de seneste års alvorlige tilfælde af vold på botilbud og forsorghjem.

– Jeg synes, det er nogle voldsomme eksempler, vi har set de seneste år – hvor nogle medarbejdere desværre har betalt den ultimative pris for at gå på arbejde. Det er dybt tragisk, og det er da også baggrunden for, at vi fra politisk hold i efteråret afsatte 400 mio. kr. til området. Pengene skal bl.a. bruges til at etablere nogle helt nye socialpsykiatriske afdelinger, og mit håb er da, at vi får flyttet nogle af de mest udadreagerende borgere over i de nye specialiserede afdelinger, hvor vi vil have

de nødvendige kompetencer til at tage os af dem, lyder det fra Mai Mercado.

Samtidig har ministeren for nylig besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Børne- og Socialministeriet, Justitsministeriet, KL og Københavns Kommune. Arbejdsgruppen skal se på mulighederne for at indføre knivforbud på bostederne.

– Et knivforbud kan måske lyde voldsomt, og derfor er det også vigtigt at understrege, at det på ingen måde handler om at sætte unødige begrænsninger for de borgere, der bare vil kunne smøre sig en mad i køkkenet. Når vi taler om knivforbud, så handler det om de borgere, der udgør en sikkerhedsrisiko for såvel personalet som de øvrige beboere – og jeg har nu bedt en arbejdsgruppe om at vurdere, om man på en hensynsfuld måde kan indføre et forbud mod knive, siger Mai Mercado, som nu vil afvente arbejdsgruppens anbefalinger.

– Jeg er helt med på, at langt størstedelen af de mennesker, der bor og lever på bostederne, er helt ufarlige – og de vil naturligvis slet ikke blive berørt af et eventuelt knivforbud. Når man diskuterer vold på botilbud, kan man hurtigt få den opfattelse, at de alle er ekstremt farlige og udadreagerende, og det er jo slet ikke tilfældet. Men som

NYUDNÆVNT Socialminister Mai Mercado (K) indtager posten som den syvende socialminister på otte år.

Vores socialpolitiske fokus skal hele tiden være rettet mod de mennesker, der har behov for hjælp og støtte – og for mig repræsenterer borgere med fysisk eller psykisk handicap kernen af, hvad vi som velfærdssamfund skal tage os af

minister på området bliver jeg også nødt til at lytte til de medarbejdere, der giver udtryk for, at det her simpelthen er for voldsomt.

Politik baseret på viden og evidens

Faglighed, evidens og indsatser baseret på et fundament af viden er en af de ting, ministeren fremhæver flere gange i løbet af interviewet. For præcis som sin forgænger på socialministerposten, Karen Ellemann, er Mai Mercado stærkt optaget af at udvikle og udbrede evidensbaserede tiltag på socialområdet.

– Jeg forsætter naturligvis det arbejde, der allerede er sat i gang for at afdække, hvordan indsatser på det sociale område virker. Når jeg møder faggrupper som fx socialpædagoger, mærker jeg jo hurtigt, hvor ekstrem vigtig deres faglighed er for dem. Og for at kunne sætte fagligheden i spil på den bedst mulige måde, skal vi vide, hvad der virker. Derfor vil jeg arbejde for, at vi kan udbygge en dagsorden om viden, hvor kræfter fra forskning og praksis i fællesskab udvikler de løsninger, der giver børn den bedste start på livet og et liv med værdi til mennesker og familier på kanten.

Senest har ministeren sat sig for bordenden i de aktuelle satspuljeforhandlinger om knap en halv mia. kr., som skal bruges til at sætte turbo på anvendelse af sociale indsatser, der virker. Pengene er fordelt på henholdsvis et udviklings- og investeringsprogram med fokus på evidens på voksenområdet, hvor der er afsat 249 mio. kr. – og en ramme på 183,3 mio. kr. til investeringer i socialt udsatte børn og unge.

– Jeg har store forhåbninger til de investeringer, der senest er gjort med satspuljen. Der er afsat en kvart mia. kr. frem mod 2020 til at afprøve og udbrede indsatser, der bygger på viden og løser sociale problemer for voksne. Også for udsatte børn og unge er der frem mod 2020 sat fokus på de indsatser, der sætter ind tidligt og gør en langvarig forskel.

En stor del af Børne- og Socialministeriets arbejde handler da også om at forankre forskningsviden i den sociale praksis. Det gælder både konkrete udviklingsprojekter, der typisk finansieres via satspuljen, men også i den generelle formidling som fx via Vidensportalen på det sociale område, fortæller Mai Mercado.

– Satspuljen skal primært bruges til at udvikle og udbrede metoder, men herigennem bliver praksis, forskning, fagpersoner og fagprofessioner også involveret i projekterne. På voksenområdet bliver der fx nedsat en arbejdsgruppe bestående

af bl.a. kommunale repræsentanter og kerneaktører på socialområdet – det kan være repræsentanter fra medarbejderne på socialområdet samt uddannelse- og forskningssektoren. For mig er det nemlig helt afgørende, at vi tager afsæt i praktikerens lyst og evne til at bruge viden i hverdagen for udsatte grupper, og jeg vil generelt gerne have en tæt dialog med de aktører, der bidrager med viden og erfaring.

Handicapområdet under pres

Når snakken falder på handicapområdet, slår Mai Mercado med det samme fast, at det i høj grad er et område, hun opfatter som kernevelværd.

– Vores socialpolitiske fokus skal hele tiden være rettet mod de mennesker, der har behov for hjælp og støtte – og for mig repræsenterer borgere med fysisk eller psykisk handicap kernen af, hvad vi som velfærdssamfund skal tage os af, siger hun.

Derfor er det ifølge ministeren også vigtigt at sikre, at der er ordentlige rammer for at udføre det socialpædagogiske arbejde på handicapområdet. Og det handler bl.a. om afbureaukratisering.

– Noget af det, som må være mest frustrerende i en travl hverdag, hvor ens vigtigste opgave er at arbejde med menneskers udvikling, er at bruge tiden på dokumentation og papirarbejde. Selvfølgelig kan vi aldrig undgå det helt, og dele af dokumentationen er jo også vigtig, hvis vi skal blive bedre til at bruge de indsatser, der virker. Men jeg tror, at mange socialpædagoger oplever, at det fylder alt, alt for meget. Og det er der jo også undersøgelser, der bekræfter, siger hun og fortsætter:

– Derfor er det vigtigt for mig, at vi arbejder målrettet på at identificere meningsfulde muligheder for afbureaukratisering. Dygtige socialpædagoger skal bruge størstedelen af deres tid sammen med borgerne og mindst muligt tid bag skrivebordet – ikke omvendt.

Kort før Mai Mercado overtog ministerposten blev en bred kreds af partier på Christiansborg enige om en mindre revision af serviceloven – og her venter nu ministeren en opgave med at følge aftalen til dørs.

– Med aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser giver vi bl.a. kommunerne mulighed for at sætte ind med en tidlig forebyggende indsats over for en gruppe af borgere, som ikke i dag er i målgruppen for at få hjælp efter loven. Den tidlige og forebyggende indsats er således et supplement til den indsats, som kommunerne er forpligtet til at yde. Jeg synes, at det er vigtigt, at kommunerne får mulighed for at hjælpe

Det er min oplevelse, at socialpædagogerne som faggruppe er meget proaktive i forhold til fremtidens socialpolitik. Jeg ser derfor også mange muligheder i, at socialpædagogerne bruger deres faglighed på nye måder i takt med, at den sociale indsats udvikler sig og går i nye retninger

borgerne så tidligt som muligt, og inden problemerne vokser sig store og udgiftstunge – det er til gavn for alle parter.

Hjemløseindsatser der virker

For nylig var Mai Mercado et smut i Aalborg for bl.a. at høre lidt om kommunens erfaringer med Housing First-indsatsen over for hjemløse borgere – en indsats, hvor borgeren tilbydes en selvstændig bolig i almindeligt byggeri og med en fast tidsubegrænset lejekontrakt.

– Vi ved, at Housing First indsatsen hjælper hjemløse borgere – og i det hele taget oplever jeg, at vi i indsatserne over for hjemløse står på et rigtig stærkt fundament af eksisterende indsatser og viden om, hvad der virker. Vi ved, at ni ud af ti kan hjælpes ud af hjemløshed gennem en kombination af egen bolig og en intensiv støtte, som er tilpasset den enkeltes behov.

Det betyder dog ikke, lyder det fra ministeren, at der ikke skal gøres endnu mere – og derfor vil regeringen fremlægge en handlingsplan for færre hjemløse.

– Det vigtigste for mig er, at handlingsplanen vil medføre reelle forbedringer i indsatsen og vil kunne mærkes af borgerne. Derfor vil jeg starte med at besøge tilbud for hjemløse og snakke med repræsentanter og organisationer på området – så vi kan bygge videre på alle de erfaringer og oplevelser fra hverdagen på eksempelvis herberger og kommunale forvaltninger, siger Mai Mercado.

Hun fortæller om en snak, hun selv har haft med en kvindelig borger, som blev tilbudt en bolig, hvor der var en social vicevært.

– Men for denne kvinde var der alt for meget larm og rod i det boligområde, hvor hun fik en bolig, og det var ikke godt for hende. Det bekræfter, hvor vigtigt det er for os hele tiden at tage udgangspunkt i det enkelte menneskes behov. For det, den ene hjemløse har brug for, er ikke nødvendigvis det, den anden har brug for. Vi skal kunne tænke hele vejen rundt om borgeren.

Åben over for efterværn

Op til Folketingsvalget i 2015 svarede Mai Mercado på Socialpædagogernes kandidattest, hvor der bl.a. blev spurgt ind til, om anbragte unge, når de fylder 18 år, skal have retskrav på socialpædagogisk hjælp og vejledning i form af såkaldt efterværn efter endt anbringelse.

Dengang lød svaret, at det var hun enig i – og også i dag er efterværn noget af det, hun som minister ønsker at sætte fokus på.

– Det er vigtigt, at der er et tilbud om støtte for de unge, som ønsker og har brug for hjælp i forlængelse af en anbringelse. Derfor skal kommunerne også tilbyde efterværn til anbragte unge, der har behov for det. Det kan være i form af en kontaktperson, en udslningsordning – eller at den unge bliver boende på anbringelsesstedet, hvis den unge har behov for det. Vi ser for tiden på, hvordan vi kan udvikle efterværnsområdet. Derfor er efterværn også en del af Udviklings- og Investeringsprogrammet på voksenområdet, som vi nu drøfter i satspuljekredsen.

Der er brug for socialpædagoger

Som ny minister på socialområdet bliver Mai Mercado naturligvis også bedt om at forholde sig til, hvor den socialpædagogiske faglighed kan gøre en forskel for udsatte borgere – børn, unge og voksne.

– Det er min oplevelse, at socialpædagogerne som faggruppe er meget proaktive i forhold til fremtidens socialpolitik. Jeg ser derfor også mange muligheder i, at socialpædagogerne bruger deres faglighed på nye måder i takt med, at den sociale indsats udvikler sig og går i nye retninger. Jeg tror, at det i bund og grund handler om som faggruppe at følge udviklingen i kommunerne og at være omstillingsparate. For der viser sig løbende nye behov for socialpædagogernes faglighed. Som på anbringelsesområdet, hvor der mange steder sker en omlægning til en forebyggende indsats, så indsatsen kommer så tæt på en opvækst i en almindelig familie som muligt. Men der er bestemt også mange nye muligheder for socialpædagogerne på andre områder for udsatte børn, unge og voksne. ■

Blå bog

- Er 36 år, født i Tønder. Bor i dag på Frederiksberg med mand og to børn.
- Meldte sig som 20-årig ind i Det Konservative Folkeparti.
- Er uddannet cand.scient.pol. fra Syddansk Universitet.
- Konsulent i Energinet.dk fra 2008 til 2011.
- Medlem af Odense Byråd 2006-2011 og 2. viceborgmester 2009-2011.
- Medlem af kommunalbestyrelsen i Frederiksberg Kommune fra 2013.
- Folketingsmedlem for Det Konservative Folkeparti i Fyns Storkreds fra september 2011.
- Børne- og socialminister fra 28. november 2016.

FAMILIEPLEJERE

Overenskomst bør være krav ved OK18

Socialpædagerne bør rejse et krav om overenskomst til familieplejerne ved OK-forhandlingerne i 2018, mener formand Benny Andersen. KL afviser: En 'professionalisering' er ikke til barnets bedste

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Familieplejerne skal have en overenskomst, der sikrer dem pension og ordentlige opsigelsesvarsler. Sådan bør kravet lyde til arbejdsgiverne i KL, når de store offentlige overenskomstforhandlinger går i gang i 2018, hvis det står til formand for Socialpædagerne Benny Andersen.

– Jeg mener, vi bør rejse det krav til forhandlingerne, for det er det eneste rigtige, at familieplejerne skal have ordentlige vilkår til at udføre

det vigtige stykke arbejde, de gør for de børn og unge, der har brug for dem, siger han og understreger:

– Men det er jo Socialpædagogernes medlemmer og i sidste ende hovedbestyrelsen, der formelt skal udtage Socialpædagogernes krav til overenskomstforhandlingerne.

Gennem de sidste 24 år har Socialpædagerne på forskellig vis forsøgt at få en overenskomst på plads for familieplejerne, men arbejdsgiverne i KL har igennem årene ligeså ihærdigt afvist bestræbelserne. KL's primære argument er, at en plejefamilie netop ikke er at betragte som et almindeligt ansættelsesforhold, og at det ikke er det bedste for barnet 'at fokusere på plejefamiliernes ansættelsesretlige status', forklarer Thomas Adelskov (S), der er formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg i en mail til Socialpædageren.

– En 'professionalisering' af plejefamilierne vil risikere at fjerne fokus fra plejefamiliens rolle som den trygge base for det anbragte barn. Det gælder

Tre skarpe til formanden

Vi har mange gange hørt dig og Socialpædagerne sige, at KL ikke vil til forhandlingsbordet, men en fagforening har jo også andre muligheder som fx kampskridt som blokade eller strejke. Er det skridt, du kan overveje?

– Det har vi overvejet, men jeg synes ikke selv, det er den vej, vi skal gå, eller at det er særlig realistisk. Og det er heller ikke det, jeg hører fra familieplejerne selv, at de har lyst til. For det forudsætter jo, at familieplejerne er villige til at aflevere børnene på rådhuset. Så det er svært at etablere en blokade eller strejke uden at tage børnene som gidsler.

Kan du tænke, at arbejdet for en overenskomst er frugtesløst og i stedet gå efter at forbedre vilkårene for familieplejerne som selvstændigt erhvervsdrivende?

– Hvis vi skulle den vej, ville vi faktisk forringe en række lønmodtagerforhold, som familieplejerne har i dag. Og så er det også en værdi for mig, at de netop ikke er selvstændige, for fokus skal holdes på, at der er nogle drenge og piger med problemer, som skal løses med en kvalificeret indsats. Og vi skal ikke over i fokus på priser, og hvem der kan gøre det billigst.

Hvad vil du sige til de mange familieplejere, der er frustrerede over manglende tryk i ansættelsen?

– At det er det lange seje træk, der gælder, og det viser historien også. Det tager tid. Men jeg ved jo også, at der allerede er ting, som vi har fået igennem, og at der hver dag i kredsen er familieplejere, der bliver hjulpet med kontrakter og andet. Og det skal vi blive ved med. Og jeg tror stadig på, at det skal lykkes. Og hvis vi sidder her om et år, og det stadig ikke er lykkedes at lave nogle aftalelignende forhold, så må vi vurdere, om der er andre juridiske eller fagretslige skridt at tage.

Jeg mener, vi bør rejse det krav til forhandlingerne, for det er det eneste rigtige, at familieplejerne skal have ordentlige vilkår til at udføre det vigtige stykke arbejde, de gør for de børn og unge, der har brug for dem

Benny Andersen, formand,
Socialpædagogerne

generelt, at plejebarnet skal indgå som ligeværdig part i familiens liv. Der kan således ikke i forbindelse med barsel eller sygdom aftales fravær fra plejebarnet. Det er ikke foreneligt med plejebarnets tarv og intentionerne med hele familieplejen i øvrigt, at plejebarnet skal sendes bort fra plejefamilien, fordi plejemor er blevet gravid, eller en af plejeforældrene er blevet syg, skriver han.

Og til Benny Andersens idé om, at overenskomst til familieplejerne skal være et OK-krav ved de næste forhandlinger, lyder det:

– KL har ingen holdning til, hvilke krav de enkelte faglige organisationer kommer med til overenskomstforhandlingerne. Det beslutter de naturligvis selv, ligesom KL selv beslutter, hvilke krav vi kommer med, skriver Thomas Adelskov.

Den lange vej til overenskomst

Siden 1993, hvor Socialpædagogerne første gang rejste kravet til en overenskomstforhandling, har forbundet på forskellig vis forsøgt at arbejde for især pension og længere opsigelsesvarsler til familieplejerne. Men i 1999 tabte LO og Socialpædagogerne en sag i Arbejdsretten, der slog fast, at KL ikke har pligt til at indgå en overenskomst for familieplejerne. Dommerne mente, der er tale om en særlig form for ansættelse, når det ikke er blot én person, der varetager opgaven.

Da domme fra Arbejdsretten ikke kan ankes, blev Socialpædagogerne og familieplejerne slået tilbage til start i det gængse forhandlingssystem mellem arbejdsmarkedets parter.

I stedet for har Socialpædagogerne ved diverse juridiske instanser rejst alle de sager om andre ansættelsesretlige aspekter ved familieplejere, som man kom i nærheden af. På den måde blev det slået fast, at familieplejere ligesom som alle andre lønmodtagere er omfattet af ferieloven, arbejdsmiljøloven, arbejdsskadesikringsloven og desuden er lønmodtagere i skattemæssig forstand.

Tankegangen er langsomt at stykke et juridisk argument sammen for, at når familieplejerne skal betragtes som lønmodtagere, når det kommer til fx skat, arbejdsmiljø og arbejdsskader – så er de også lønmodtagere, når det kommer til spørgsmålet om overenskomst.

TIDSLINJE

1993: FØRSTE KRAV OM OVERENSKOMST

Ved overenskomstforhandlingerne rejser Socialpædagogerne kravet om en overenskomst til familieplejerne uden at kunne nå til enighed med kommunerne repræsenteret af KL.

1995: PARTERNE ENES AT UNDERSØGE OVERENSKOMSTMULIGHEDER

Ved overenskomstforhandlingerne i 1995 lykkes det heller ikke at få kravet om overenskomst til familieplejerne indfriet. Men KL og Socialpædagogerne enes om en såkaldt protokoltekst, hvor der står, at parterne i den kommende periode skal undersøge mulighederne for at indgå en overenskomst.

1997: PARTERNE KAN IKKE BLIVE ENIGE

Ved OK97 lykkes det heller ikke parterne at blive enige – KL stritter imod og argumenterer for, at familieplejere ikke er at betragte som ansatte i overenskomstmæssig forstand. Socialpædagogerne og LO mener, det er et brud på den hovedaftale, som man har indgået tidligere, og vil derfor tage sagen i Arbejdsretten for at få en juridisk vurdering af striden.

1999: LO OG SOCIALPÆDAGOGERNE TABER SAG I ARBEJDSRETTE

LO og Socialpædagogerne taber sagen i Arbejdsretten, som slår fast, at KL ikke har pligt til at indgå overenskomst for familieplejerne. Dommen fastslår, at 'der er tale om en særlig form for ansættelse ikke bare af en enkelt person, men af plejeforældre/en familie. Uanset at den ene af plejeforældrene anses som lønmodtager i forhold til skatte- og ferielovgivningen mv., gør der sig således ganske særlige forhold gældende i relation til spørgsmålet om kollektiv overenskomstdækning af området'.

1999 OG FREM: RETSSAGER BEGYNDER

Det er ikke muligt at anke en dom fra Arbejdsretten, og udsigterne til en overenskomst er dystre. Socialpædagogerne arbejder derfor for at forbedre familieplejernes vilkår ved rådgivning til individuelle kontrakter, udgivelse af håndbøger til familieplejerne og ved at søge indflydelse på KL's håndbøger og vejledninger til kommuner og familieplejere.

Socialpædagogerne arbejder sideløbende for at få anerkendt familieplejerne som 'ansatte' eller 'lønmodtagere' ved at rejse forskellige sager i det juridiske system for på den måde også at kunne argumentere generelt for, at familieplejerne er lønmodtagere og dermed har ret til overenskomst.

Arbejdsgiverne skal huske på, at der også er fordele for dem ved en overenskomst, og at Socialpædagogerne er helt klar over, at familieplejerne arbejder under nogle særlige vilkår, så de fx ikke skal have barnets første sygedag eller arbejdstidsregler

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

TIDSLINJE (fortsat)

2003: SOCIALPÆDAGOGERNE VINDER SAG OM ARBEJDSMILJØ

En ny bekendtgørelse slår fast, at familieplejere er omfattet af arbejdsmiljøloven med undtagelse af reglerne om hviletid og fridøgn.

2010: SOCIALPÆDAGOGERNE VINDER SAG OM ARBEJDSKADESIKRINGSLOVEN

Ankestyrelsen træffer en principiel beslutning om, at familieplejere er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Familieplejere anses for at være i et tjenesteforhold i forhold til kommunen og bliver dermed betragtet som ansatte.

2011: KOMMUNALE FAMILIEPLEJERE SKAL HAVE ORDNEDE VILKÅR

Barnets Reform betyder en ændring af serviceloven og etableringen af de såkaldte kommunale familieplejere. Politikerne bag loven skriver et krav om ordnede forhold og eksempelvis pension for de kommunale familieplejere ind i lovtæksten. Det fører til, at Socialpædagogerne atter tager snakken op med KL til OK11. Parterne aftaler, at de kommunale familieplejere skal have ansættelsesretlige standardkontrakter med mindsteløn, pension og forlængede opsigelsesvarsler.

2014: SOCIALPÆDAGOGERNE VINDER SAG OM SKAT

En dom i byretten afgør, at familieplejere er at betragte som lønmodtagere og ikke som selvstændige, når det kommer til skat.

2016: PARTERNE SKILLES IGEN

Efter Barnets Reform, og det lille skridt i retning af nogle overenskomstlignende vilkår med standardkontrakterne til de kommunale familieplejere, argumenterede Socialpædagogerne for, at KL lige så godt kunne tage skridtet fuldt ud og tegne en egentlig overenskomst. Men uden held. Parterne endte med igen at måtte konstatere, at der ikke kunne opnås enighed om en overenskomst for de kommunale familieplejere.

– Efter vi tabte i Arbejdsretten, kunne vi ikke tvinge KL til at indgå en overenskomst, men jeg synes, vi er lykkedes på en lang række andre felter og har bid for bid sikret familieplejerne mere ordentlige vilkår ved at rejse de sager, vi kan. Det betyder noget for dem i hverdagen, og det er jeg glad for, siger Benny Andersen.

OK-fordele for arbejdsgiverne

Næste skridt for Socialpædagogerne er at overbevise KL og lovgiverne om, at det er en ren *win-win*-situation med ordentlige aftalte forhold, forklarer Benny Andersen, som flere gange har mødtes med KL's Thomas Adelskov og præsenteret synspunkterne.

– Så ved kommunerne, hvad de får, nemlig velkvalificerede plejefamilier. Kommunerne har mulighed for at råde over familieplejere som alle andre ansatte, sådan at hvis et barn pludselig skulle blive hjemtaget, og familieplejeren normalt ville være opsagt med en måneds varsel, så kan kommunen bruge de velkvalificerede familieplejere som et korps, der kan sættes ind andre steder, siger han og nævner kommunalvalget til november som en oplagt mulighed til at rejse spørgsmålet lokalt.

– For arbejdsgiverne skal huske på, at der også er fordele for dem ved en overenskomst, og at Socialpædagogerne er helt klar over, at familieplejere arbejder under nogle særlige vilkår, så de fx ikke skal have barnets første sygedag eller arbejdstidsregler, slår Benny Andersen fast.

Ud over at fortsætte OK-forhandlingerne i 2018, hvis Socialpædagogernes medlemmer og kredse altså ønsker det, så ser Benny Andersen politikerne på Christiansborg som en vigtig alliancepartner. Her er der et politisk ønske om færre anbragte børn på døgninstitutioner, men flere i familiepleje, og det betyder flere tungt belastede børn med eksempelvis psykiatriske diagnoser i plejefamilier.

– Derfor giver det også mening at skelne mellem forskellige typer af familieplejere, og det er åbenlyst, at opgaven kræver forskellige kompetencer og fagligheder afhængigt af barnet, hvilket også lader til at være ved at gå op for flere kommuner. Men så må de også på Christiansborg tage ansvaret på sig og sikre sig, at der er de rammer og vilkår, så det kan lade sig gøre at løse den nye opgave. De kan ikke lovgive om overenskomster, nej, men de kan jo lave nogle bekendtgørelser, der siger, at for den og den type af familieplejer gælder, at man kan kalde dem ansatte rent juridisk, siger Benny Andersen. ■

FAMILIEPLEJERE

Køkkenet er jo vores arbejdsplads

Familieplejerne mangler ordentlige ansættelsesvilkår og mere reel efteruddannelse, som ruster plejefamilien bedre til de mere belastede børn, som nu kommer i pleje, lød budskabet til Karina Adsbøl (DF), da hun var på arbejdspladsbesøg i køkkenet hos en familieplejer

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Foto: Ole Joern / Red Star

Der er dækket op til formiddagskaffe i køkkenet hos familien Hedegaard. For 'det er jo her, at arbejdet foregår', som familieplejer Britta Hedegaard udtrykker det, da hun viser folketingsmedlem Karina Adsbøl (DF) ind i køkkenet. Det lokale folketingsmedlem er inviteret på arbejdspladsbesøg af Socialpædagogernes Kreds Sydjylland, og over formiddagskaffen får hun indblik i familieplejernes arbejdsvilkår – og et par øjenåbnere undervejs.

Britta Hedegaard lægger ud med at diagnosticere vilkårene får plejefamiliernes arbejde i 2017:

– De børn, der kommer i familiepleje i dag, har det sværere, end de havde før i tiden. Og i nogle af tilfældene er der nærmest brug for, at plejefamilien har en pædagoguddannelse. Det mener jeg ikke, at alle familieplejere skal have, fordi det har

en værdi, at man har forskellige baggrunde. Men det siger noget om, hvordan opgaven ser ud i dag, forklarer hun.

Karina Adsbøl nikker henover køkkenbordet, som udover den mønstrede voksdug også har en plexiglas-plade oven på sig, hvor adskillige ark med nyttig udenadslære fra børnenes skole ligger fastspændt side om side. Så kan man altid lige gennemgå tallene et til hundrede på engelsk og danske drilleord, der er svære at stave til, mens man gumler karbonader.

Hænger tendensen til mere belastede børn i familiepleje sammen med en stigning i antallet og øget fokus på børn med psykiatriske diagnoser som fx ADHD, vil Karina Adsbøl vide.

– Nej, det er økonomien, falder svaret prompte fra Michael Märcher Hedegaard, der også har køkkenet som arbejdsplads.

– De børn ville før i tiden være blevet anbragt på døgninstitution, men det er billigere med familiepleje. En anden del af forklaringen kan være, at kommunerne ikke får udrett børnene ordentligt, inden de bliver anbragt i familiepleje, sådan at problemstillingerne først viser sig, når børnene har boet hos plejefamilien i nogle måneder. Men for ringe visitation skyldes også økonomi, og den bør være bedre, uddyber han.

Mere supervision, tak

Selvom børnene er mere belastede, er det godt, de er i familiepleje, mener begge familieplejere. Men så skal der følges op med mere og bedre supervi-

De børn, der kommer i familiepleje i dag, har det sværere, end de havde før i tiden. Og i nogle af tilfældene er der nærmest brug for, at plejefamilien har en pædagoguddannelse.

Britta Hedegaard, familieplejer

INSPIRATION Folketingspolitiker for DF, Karina Adsbøl (th) fik ny viden og inspiration om arbejdet som familieplejer, da hun besøgte Britta og Michael Hedegaard. Begge arbejder som familieplejere – og de fortalte bl.a. om, hvordan ringe visitation, økonomiske hensyn og svære diagnoser påvirker deres hverdag.

sion fra kommunen. Og også mulighed for akut rådgivning og sparring, hvis man befinder sig i en fastlåst situation med det anbragte barn.

– Og det er noget, der virker, tilføjer Michael Märcher Hedegaard med tryk på virker.

Udover supervision er der i høj grad brug for mere efteruddannelse, forklarer Britta Hedegaard. Eksempelvis mere specifik viden om de konkrete udfordringer eller diagnoser, som det enkelte plejebarn har. Ikke et foredrag, men et kursus med fokus på, hvad man konkret skal gøre.

– Kommunerne kunne jo slå sig sammen, for der er sikkert flere plejefamilier heromkring der har specifikt brug for mere viden om fx OCD, siger hun.

Men behovet for efteruddannelse er også mere generelt. Der skal mere til end de to dage, som familieplejerne med den seneste satspuljeaftale fik ret til. Og i dag er der mange familieplejere, der ikke mærker noget til de øremærkede penge. Det fortæller Britta Hedegaard, at hun hører gennem sit hverv som medlem af landsudvalget for familieplejere hos Socialpædagogerne.

Karina Adsbøl nikker igen. Det er ikke nogen ny problemstilling for politikerne, der har været valgt siden 2011, at virkeligheden ikke med det samme former sig, som politikerne har aftalt på Christiansborg.

– Det er en generel udfordring for kommunerne på socialområdet. Der er mange love, bekendtgørelser og cirkulærer, og de tager lang tid at implementere. Og jeg tror, at vi ville være rigtig langt, hvis hele Barnets Reform (fra 2011, red.) var blevet helt implementeret, konstaterer hun.

Rettigheder og feriepenge

Britta Hedegaard er ved at snakke sig varm. For det handler ikke kun om supervision og efteruddannelse. Det handler også om familieplejernes løn- og arbejdsvilkår. I mange kommuner rumler

debatten om ensretning af vederlag til plejefamilierne. Familieplejerne har ingen arbejdsgiverbetalt pension eller forlængede opsigelsesvarsler. De skal betale feriepenge af egen lomme, selvom de ikke har ret til at hæve dem. På mange måder falder familieplejerne mellem to stole.

Det med feriepengene er nyt for Karina Adsbøl, der flittigt noterer på sin iPad, hvad hun hører i familien Hedegaards køkken.

– Den nye vederlagsguide fra Socialstyrelsen vil jeg følge tæt, det kan jeg godt love jer. Og målet er jo at sikre kontinuitet i anbringelsen ved at fjerne det omvendte incitament for ikke at arbejde for at barnet får det bedre, siger hun.

Michael Märcher Hedegaard er helt enig. Men der sker alligevel ofte en sammenblanding i kommunerne, fordi familieplejekonsulenten er ansvarlig for både at følge barnets trivsel, men også økonomien i anbringelsen.

– Det skaber mistillid, og der opstår tit noget negativt i det trekløver af interesser, siger han.

Karina Adsbøl bryder ind og siger, at vi jo netop ikke skal tage børnene som gidsler i økonomiske spørgsmål.

– Men det bliver de, svarer Britta Hedegaard hurtigt.

– Vi har jo åbnet vores hjem og hjerter for de her børn, og de kommer til at betyde meget for os og for de fleste familieplejere. Der opstår en masse følelser. Og så tør de jo ikke sige nej til kommunens kontrakt, selvom der er færre vederlag, end hvad der burde være, fordi de jo ikke vil miste dem, forklarer hun og understreger, at hun har et godt samarbejde med de kommuner, som familien Hedegaard arbejder for.

Fælles kommunal efteruddannelse

Arbejdspladsbesøget er ved at være ovre, og kaffekopperne er blevet tømt mere end én gang. Der er meget for et folketingsmedlem at tage med videre. Men hverken Karina Adsbøl eller noget andet medlem af Folketinget kan lave en overenskomst. Det skal arbejdsmarkedets parter, slår hun fast.

Hun vil dog gerne arbejde for at sikre sig, at satspuljens midler til efteruddannelse af familieplejerne rent faktisk går til det, som var tiltænkt, og ikke bare over i en anden kommunekasse. Og hun har også lyttet til behovet for mere supervision. Men det hele kan ikke bare gå i én retning – fra Socialministerens bord og ud til plejefamilierne. Verden kan ikke kun styres inden fra Christiansborg – der er meget, man selv kan gøre, mener Karina Adsbøl.

Hun nævner som eksempel Britta Hedegaards forslag om fælles kurser over kommunegrænserne til familieplejerne i fx OCD.

– Det er da en rigtig god idé, hvorfor tager du ikke den med til Benny Andersen og ser, om Socialpædagogerne kan være med til at understøtte sådanne initiativer lokalt, spørger hun.

Britta Hedegaard nikker. Det vil hun gøre.

– Det er nemlig en rigtig god idé, griner hun. ■

LOVFORSLAG

Dette lovforslag er virkelig et værdipolitisk skred – og så ekstremt indgribende i psykisk syge menneskers liv. Det er på mange måder grundlæggende i strid med den socialpædagogiske indsats, som netop var tanken

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

I strid med love og konventioner

Regeringens lovforslag om nye socialpsykiatriske afdelinger strider på en række punkt imod love og konventioner, fastslår jurist. Socialpædagogerne er stærkt kritiske over for lovforslaget

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Vidtgående anvendelse af tvang. Psykisk syge risikerer at miste bolig, hvis de indlægges. Det er to elementer i regeringens lovforslag om at oprette en ny type socialpsykiatriske afdelinger, der er i strid med en række love og konventioner.

Det fremgår af en gennemgang af lovforslaget som cand. jur. Eva Naur Jensen fra Aarhus Universitet på initiativ fra Socialpædagogerne har foretaget for Socialpædagogerne og Dansk Sygeplejeråd (DSR).

Den juridiske gennemgang indgår i de to organisationers hørings svar, og peger bl.a. på, at regeringens lovforslag rummer helt grundlæggende problemer, idet psykisk syge borgere i særlige tilfælde kan risikere at blive tvangsindskrevet, uden at en speciallæge har foretaget en konkret vurdering af, om der er fagligt belæg for en tvangsindskrivelse.

Og et andet af elementerne i lovforslaget betyder, at psykisk syge risikerer at miste deres bolig på et botilbud, hvis de indskrives på en af de nye afdelinger.

Socialpædagogernes næstformand, Verne Pedersen, er rystet:

– Dette lovforslag er virkelig et værdipolitisk skred – og så ekstremt indgribende i psykisk syge menneskers liv. Ville man fx tage boligen fra en kræftsyg, som måtte indlægges? Selvfølgelig ikke. Det er på mange måder grundlæggende i strid med den socialpædagogiske indsats, som netop var tanken med de midlertidige tilbud, siger hun.

Socialpædagogerne peger i hørings svaret til Sundheds- og Ældreministeriet desuden på andre elementer i lovforslaget, som forbundet finder meget problematiske – bl.a. at frivillige indskrivninger på de nye afdelinger i realiteten ikke vil være frivillige i hverken praktisk eller juridisk forstand på grund af de særlige omstændigheder, borgeren er i, og det pres, han eller hun er udsat for.

Endvidere peger forbundet på, at forslaget kan føre til en de facto tvungen misbrugsbehandling, fordi det giver udstrakt adgang til at beslaglægge både alkohol, medicin og forbudte stoffer og giver mulighed for at skærme borgeren fra rusmidler.

Forbundet mener også, at de utydelige rammer for de nye afdelinger kan gøre det svært at vide, hvor man står som fagperson. Og endelig peges der på, at der i lovforslaget ikke er hjemmel til at bruge magtindgrebet fastholdelse til at nedtrappe en konflikt ved fx at føre en borger ind i et andet rum.

Modsat effekt

I DSR hæfter formand Grete Christensen sig særligt ved risikoen for tvangsindskrivninger, der i den juridiske gennemgang betegnes som værende i strid med bestemmelsen om fri-

hedsberøvelse i den europæiske menneskerettighedskonvention. Den stiller netop krav om, at en tvangsindskrivning altid bør ske på baggrund af en lægefaglig vurdering.

– Lovforslaget er sundhedsfagligt dybt problematisk. At det tilmed strider mod menneskerettighedskonventionen er et fundamentalt skred væk fra de værdier, der gerne skulle kendetegne et velfærdssamfunds udstrakte hånd til psykisk sårbare mennesker i deres livs dybeste krise, siger Grete Christensen, der 'appellerer kraftigt til, at der sker en bedre afklaring af den frihedsberøvelse og tvang, som lovforslaget lægger op til'.

Hvis ikke det sker, kan forslaget få den modsatte effekt end den tiltænkte – og blive konfliktoptrappende i stedet for -afværgende, advarer hun:

– Det er helt afgørende, at vi sikrer ordentlige forhold for de mest psykisk sårbare mennesker, der i afmagt kan blive meget udadreagerende, siger Grete Christensen.

Både DSR og Socialpædagogerne bakker op om intentionen bag lovforslaget, nemlig at sikre en helhedsorienteret indsats med både en socialfaglig og rehabiliterende indsats, psykiatrisk behandling og misbrugsbehandling samlet under ét tag.

Behov for investeringer

Men lovforslaget er for vidtgående, når det handler om tvangsanvendelse, mener de to forbund og peger på, at der i stedet er behov for et større løft af den samlede behandlings- og socialpsykiatri, end blot oprettelse af 150 pladser på en ny institutinstype, som der med forslaget

lægges op til. Hvis ikke det sker, vil det psykiatriske system samlet set ende med at skabe behov for endnu flere pladser på de nye socialpsykiatriske afdelinger, lyder meldingen.

I sit hørings svar til lovforslaget skriver Socialpædagogerne, at der er behov for 'en væsentlig investering i det eksisterende område, og dermed en opgradering og opprioritering af kvalitet, faglighed og kvalifikationer, visitation og samarbejde indenfor de eksisterende rammer, en bedre og mere fremadrettet løsning for både borgerne og medarbejderne på botilbud'.

Det er, hedder det i hørings svaret, centralt at have fokus på den psykisk syge borgers retssikkerhed, og på, at der 'uanset borgerens vanskeligheder og adfærd altid skal være en anerkendende og individuel tilgang til borgeren. En tilgang med fokus på udvikling og med inddragelse af borgerens ønsker og af de pårørende. En tilgang, der skaber en meningsfuld hverdag for borgeren, og hvor magt og tvang er begrænset til et absolut minimum. Og ikke mindst en tilgang, der på et højt fagligt grundlag forebygger vold og konflikter'.

Socialpædagogerne peger også på, at indsatsen kalder på socialpædagogik og på erfarne, fagligt stærke medarbejdere. Og forbundet henviser desuden til en nyligt udgivet forskningsrapport fra SFI (se artikel på side 35), 'som påviser, at netop et en pædagogisk og relationsbaseret tilgang samt et godt arbejdsmiljø er de centrale elementer i forebyggelsen af konflikter og vold', hedder det. ■

PSYKISK SYGE

Vores medlemmer skal jo ikke blive syge af at gå på arbejde, og jeg synes, der er en tendens til, at man på det her område sætter serviceloven over arbejdsmiljøloven

Anne-Marie Maarbjerg, faglig konsulent, Kreds Storkøbenhavn

Relationer blandt skidt og skrald

Bunker fra gulv til loft, skadedyr og støv og møg. Arbejdet i ekstreme samleres hjem belaster både arbejdsmiljø og faglighed for flere af Ballerup Kommunes socialpædagogiske vejledere, som efterlyser klare grænser for, hvad man skal finde sig i

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Foto: Søren Kjeldgaard

Det er svært at få døren op. Næsten hver centimeter af gulvet inde i lejligheden er dækket af høje bunker af papir, bøger, tøj, pizzabakker, madrester, flasker, møbler, tallerkner og alverdens ting og sager. Når jeg kommer inden for, har jeg omkring 30 x 40 cm gulvplads til at stå på. Her skal jeg også have plads til min rygsæk med værnemidler samt mit overtøj, som jeg hænger på dørhåndtaget, så det rører så lidt som muligt.

Sådan indleder socialpædagog Susanne Gudmandsen sin beskrivelse af en typisk arbejdssituation, hvor hun besøger en borger, som er hoarder – det vil sige ekstrem samler (se boks).

– Her fra min lille firkant udfører jeg så mit socialpædagogiske arbejde – nemlig at holde diverse poser frem til borgeren, som smider henholdsvis

vasketøj, tomme flasker og organisk affald ned i poserne. Det giver nogle vrid i kroppen, da pladsmanglen ikke tillader korrekte arbejdsstillinger. Selv mærker jeg det efterfølgende i hofterne, som gør ondt – men for andre er det ryggen, der reagerer, fortsætter Susanne Gudmandsen, som også beskriver, hvordan det føles at udføre sit arbejde omgivet af skidt og skrald.

– Når skidtet rodes op fra gulvet, mærker jeg det hurtigt i luftveje og slimhinder. Jeg kan så vælge at tage åndedrætsværn på – men desværre eliminerer det muligheden for samtale, da det næsten er umuligt at tale med det på, ligesom borgeren også har svært ved at høre, hvad jeg siger.

Direkte hjem i bad

Som socialpædagogisk vejleder i Center for voksne med særlige behov i Ballerup Kommune møder Susanne Gudmandsen flere borgere, som er ekstreme samlere – det vil sige, at de samler alle mulige ting, de ikke kan skille sig af med. Og hun er bekymret over udviklingen.

– Det er benhårdt for helbredet at arbejde i samlers hjem. Jeg har kolleger, som har udviklet astma, bronkitis og allergier, fordi de udsættes for støv, møg og bakterier. Vi er flere, som døjer med muskel-skelet-problemer, fordi vi arbejder i skæve stillinger og ofte bevæger os på et usikkert underlag, siger Susanne Gudmandsen, som også er arbejdsmiljørepræsentant.

Selv har hun sine egne forholdsregler, når hun skal besøge borgere med samlersmani.

– Når jeg ved, jeg skal hjem til en hoarder, tager jeg noget gammelt tøj på, enten fra vasketøjskurven eller tøj, som er opbevaret udendørs siden sidste besøg. Det gør jeg for så vidt muligt at undgå at arbejde i beskyttelsesdragten. Og når besøget er slut, er det direkte hjem i bad og få nyt rent tøj på for at undgå kløe og hudirritation, siger hun.

Arbejdsmiljøforhold i anden række

Ud af de knap 85 borgere, som Ballerup Kommunes socialpædagogiske vejledere kommer hos, er der måske omkring 12 borgere, der kan betegnes som hoardere. De samler overdrevent på ting, har

Diskuter på facebook

Kan man skabe relationer iført beskyttelsesdragt?

Det kan være hårdt for helbredet at arbejde i hjemmet hos borgere, der ikke magter at rydde op og gøre rent. Men hvor går grænsen for, man som socialpædagog skal finde sig i? Og er det en ok løsning at iføre sig værnemidler?

Deltag i debatten på: www.facebook.com/groups/socialpaedagogen

svært ved at overskue oprydning – og deres hjem er oftest kendetegnet ved at være langt mere end blot almindeligt snavset og rodet.

Det betyder, at de socialpædagogiske vejledere, der kommer i disse borgeres hjem, udsættes for flere forskellige risikofaktorer i forhold til deres arbejdsmiljø – et problem, som man også i Kreds Storkøbenhavn er opmærksom på, fortæller faglig konsulent Anne-Marie Maarbjerg.

– Vores medlemmer skal jo ikke blive syge af at gå på arbejde, og jeg synes, der er en tendens til, at man på det her område sætter serviceloven over arbejdsmiljøloven. Forstået på den måde, at borgerens hjem er det vigtigste, mens medarbejderens arbejdsmiljøforhold lidt kommer i anden række, siger hun.

Selvom der findes vejledninger, risikovurderinger og regler om, at arbejdsforholdene skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige, så er der tale om lidt af en gråzone, når det handler om socialpædagogers arbejde i fx hoarderes hjem, forklarer Anne-Marie Maarbjerg.

– Hvis man tager FOA, så er de efter min vurdering meget mere stålsatte på, at arbejdsmiljøloven skal overholdes, når medlemmerne arbejder i borgernes hjem. Det vil sige, at selvom det er borgerens private hjem, så er det samtidig de ansattes arbejdsplads, hvor der er en arbejdsmiljølov, der skal overholdes. Jeg oplever, at der kan være

en tendens til, at socialpædagogiske ledere og ansatte tilgodeser borgerens behov fremfor egen sikkerhed og sundhed, siger hun.

Efterlyser klare grænser

Fagbladet Socialpædagogen har talt med fire af Ballerup Kommunes socialpædagogiske vejledere, som alle har erfaringer med at arbejde i hjemmet hos ekstreme samlere. Og selvom de godt er klar over, at det ikke er alle af deres kolleger, som oplever den del af arbejdet som et særligt problem, så efterlyser de, at der sættes mere fokus på deres arbejdsforhold.

– Det er et dilemma i vores personalegruppe, at det er op til den enkelte at vurdere, hvad man kan holde til. Nogle siger, det tager jeg da ikke skade af, mens andre som jeg selv plæderer for, at vi skal passe bedre på os selv. Jeg savner virkelig nogle klare grænser for, hvad man kan byde os i vores arbejde. Hvis vi reelt skal være beskyttet af arbejdsmiljøloven, så burde det også være muligt at sige fra, hvis man udsættes for gener, der kan udvikle sig til kroniske eftervirkninger i form af astma, allergi eller rygproblemer, siger Susanne Gudmandsen, som bakkes op af kollegaen Stig Larsen, der også arbejder som socialpædagogisk vejleder.

– På alle mulige andre arbejdspladser er man enormt optaget af de sundhedsskadelige konsekvenser af alt muligt – men det gælder så ikke lige

VÆRNEMIDLER Det er lidt af en udfordring at opbygge tillid og gode relationer til psykisk syge borgere, når man er iført værnemidler som beskyttelsesdragt, mundbind og handsker. Men det kan være nødvendigt, når man arbejder med de borgere, der lider af ekstrem samlermani, lyder det fra de socialpædagogiske vejledere Anne Jacobsen (tv), Susanne Gudmandsen (i midten) og Bettina Hansen (th).

Vi har tabt fagligheden på gulvet, hvis vi når dertil, at vi siger nej til at komme i de hjem, hvor vi udsættes for sundhedsmæssige udfordringer som hos eksempelvis hoardere

Vivi Lauritsen, handicap- og psykiatrichef, Ballerup Kommune

der, hvor vi arbejder: I borgerens private hjem, der i mange tilfælde er så beskidt og ufremkommeligt, at det går ud over vores helbred. Så det er et stort dilemma. For hvor går grænsen for, hvornår man kan yde en pædagogisk indsats og skabe tryk hos borgeren samtidig med, at man måske tropper op i beskyttelsesdragt med mundbind og handsker for ikke selv at blive udsat for bakterier, skidt og møg, spørger Stig Larsen.

Det er en socialpædagogisk opgave

Problematikken har været taget op i såvel MED-systemet som med ledelsen, hvor man også erkender, at hoarderhjem byder på særlige udfordringer. Men handicap- og psykiatrichef i Ballerup Kommune, Vivi Lauritsen, fastholder, at arbejdet med netop hoardere ligger inden for de kompetencer, der forventes af kommunens socialpædagogiske vejledere.

– Det faglige ansvar for opgaven med at støtte denne gruppe borgere ligger primært hos socialpædagoger, og her er det helt afgørende for vores indsats, at vi kommer i borgerens hjem. Når det så er sagt, er jeg godt klar over, at flere af med-

arbejderne oplever nogle udfordringer omkring deres arbejdsmiljø. Så vi skal naturligvis løbende drøfte, hvad vi kan gøre for at minimere problemerne – både for medarbejdere og borgere, siger Vivi Lauritsen.

Derfor har kommunen også tilbudt de socialpædagogiske hjemmevejledere uddannelse og kompetenceudvikling inden for hoarderproblematikken, ligesom der står diverse værnemidler til rådighed som fx beskyttelsesdragt, mundbind og gummihandsker.

Flere faggrupper i spil

– Jeg går ikke på kompromis med, at det er vores opgave – for jeg kan ikke pege på nogen faggruppe, der kan løse opgaven bedre end os. Vi har tabt fagligheden på gulvet, hvis vi når dertil, at vi siger nej til at komme i de hjem, hvor vi udsættes for sundhedsmæssige udfordringer som hos eksempelvis hoardere. Derfor må vi i fællesskab sikre, at den enkelte socialpædagogiske vejleder træffer de nødvendige forholdsregler, så man ikke udsættes for unødige gener, siger Vivi Lauritsen.

Hun oplever, at der er stor forskel blandt medarbejderne på, hvordan de oplever situationen.

– Vi har medarbejdere, som ikke synes, det er så stort et problem, og her kan løsningen jo være, at man skiftes om at komme hos de borgere, hvor det står særlig slemt til. Vi skal være åbne over for, at en borger kan skifte kontaktperson, eller at der sættes flere medarbejdere på én borger, for selvfølgelig skal arbejdsmiljøet tænkes ind, så det ikke kun er relationen til borgeren, der tæller, siger hun og tilføjer samtidig, at det også kræver et tværfagligt blik på opgaven og en prioritering af hvilken indsats, der er nødvendig.

– Disse borgere har ofte kontakt med flere faggrupper, der hjælper dem, og her er vores opgave at samarbejde omkring det – og det, tænker jeg, gør vi i alt for få situationer. Det er altså ikke kun de tildelte timer til socialpædagogisk støtte, vi skal have i spil.

Svært at få de store succeser

Ser man bort fra de arbejdsmiljømæssige udfordringer, er også fagligheden udfordret i arbejdet med hoardere. Eller som socialpædagogisk vejleder Bettina Hansen udtrykker det, er det svært at opnå de store succeser med denne gruppe borgere.

– Når vi bliver sendt ud til de her borgere, er vores primære opgave ofte at motivere dem til at rydde op, sortere og smide ud, så der kan gøres rent i lejligheden. Der har måske været klager fra

Hvad er hoarding?

Hoarding betyder at samle – og er en tvangsadfærd i form af at hamstre eller gemme ting. I Danmark er hoarding bedre kendt under navnene samlermani og udsmidningsfrygt.

Mennesker med hoarding-symptomer kaldes også ekstreme samlere. De samler overdrevent på ting, som for de fleste andre mennesker synes at være ubrugelige og med begrænset værdi, men for personen med samlermani har genstandene ofte en emotionel, æstetisk eller anvendelig værdi. Hoardere har således et stort behov for sikkerhed i forhold til, at de kan finde alle indsamlede genstande, hvilket gør det næsten umuligt for dem at kassere noget.

Da personer med samlermani konstant anskaffer sig genstande, er samlermani også kendetegnet ved et rod, der kan være så omfattende, at langt de fleste rum i hjemmet ikke kan anvendes til deres formål. I ekstreme tilfælde kan ophobningen af rod forhindre muligheden for basale aktiviteter som at lave mad, gøre rent, gå gennem hjemmet og endda forhindre muligheden for at sove ordentligt. Rodet kan resultere i alvorlige trusler mod sundhed og sikkerhed for samleren samt for personer omkring samleren.

Læs mere om hoarding/samlermani via www.kortlink.dk/pmpr

Det er benhårdt for helbredet at arbejde i samlerhjem. Jeg har kolleger, som har udviklet astma, bronkitis og allergier, fordi de udsættes for støv, møg og bakterier

Susanne Gudmandsen, socialpædagog og AMR, Ballerup Kommune

naboerne på grund af lugtgener eller sågar skadedyr, så det øverste mål er at sikre, at borgeren ikke bliver smidt ud af sin lejlighed. Men vi har måske en til to timer om ugen til at opbygge de nødvendige relationer, der skal motivere borgeren – og det er en praktisk talt umulig opgave, fortæller Bettina Hansen.

Også hendes kollega, Anne Jacobsen, ser det som et reelt dilemma, at opgaven nærmest på forhånd er umulig at løse.

– Det er lidt som at skabe relationer under et massivt tidspres. Hvis vi skal gøre en forskel for de her mennesker, kræver det god tid til at opbygge relationer. Vores dilemma er bare, at hvor der fra sagsbehandlerens side måske er en forventning om, at vi på ganske få timer er i stand til at motivere borgeren til at rydde op og gøre rent, så er realiteten, at det kan tage os op til halve og hele år, inden vi får etableret de nødvendige relationer til borgeren. Hvis vi bare rykker ind i vedkommendes hjem og begynder at smide ud, så risikerer vi, at borgeren reagerer med voldsomme angstanfald – og så kan vi starte helt forfra, siger hun.

Svært at se løsning på dilemmaet

I Ballerup Kommune bliver de borgere, der visiteres til socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, typisk tildelt nogle timer om ugen, hvor socialpædagogiske vejledere arbejder med vejledning og støtte, så borgeren kan opretholde sit hverdagsliv og mestre en selvstændig tilværelse.

Men med de borgere, der har hoarding-symptomer, er denne form for støtte langt fra nok.

– Gennem de efteruddannelsesforløb, vi har haft, har vi fra eksperterne på det her felt hørt, at netop hoardere – måske – ad terapeutisk vej og med rigtig mange timer kan hjælpes til at komme deres samlermani til livs. Men de er rigtig svære at arbejde pædagogisk målrettet med – ikke mindst når vi kommer hos dem så få timer, som de visiteres til, siger Susanne Gudmandsen.

Selvom hun og kollegerne både oplever, at deres arbejdsmiljø er voldsomt udfordret i hoarder-hjemmene, samtidig med at de har svært ved at opnå synlige resultater rent fagligt, ser hun ikke nogen umiddelbar løsning på dilemmaet.

– Det kommer nogle gange til at lyde, som om vi socialpædagoger er lidt sippede – for hvorfor smøger vi ikke bare ærmerne op og får ryddet op i den lejlighed? Men vi anvender altså ikke tvang og magt i vores arbejde, og når vi træder ind i et hoarder-hjem, skal vi passe på os selv samtidig med, at vi bliver nødt til at have forståelse for

borgerens sygdom og tage os tid til at opbygge de relationer, der gør, at vi måske kan få lov til at rydde et enkelt hjørne i boligen. Det føles lidt som brandslukning, hvor vi aldrig når ind til problemets kerne, siger Susanne Gudmandsen. ■

At arbejde i borgernes hjem

Hvordan kan arbejdsmiljøgruppen arbejde systematisk med de udfordringer, social- og sundhedsfagligt personale ind imellem støder på, når de arbejder i borgerne hjem? Og hvad gør man, når man som medarbejder oplever dilemmaer mellem hensynet til borgeren og ens eget arbejdsmiljø? Det har BAR Social & Sundhed udgivet en branchevejledning om – 'At arbejde i borgerens hjem'.

Her kan du få gode råd til, hvordan man arbejder systematisk med risikovurdering og APV – og hvordan man skaber de bedste rammer for opgaveløsningen.

Hent vejledningen på www.kortlink.dk/pfwg

PSYKISK SYGE

Vi får flere henvendelser fra boligselskaber, som ikke ved, hvad de skal stille op. De oplever beboere, som har det rigtig skidt – og som generer naboerne, larmer, virker truende, kaster ting ud over altanerne eller bor i uhumske lejligheder, hvor det sviner og lugter

Knud Kristensen, landsformand, SIND

Udsatte udfordrer boligområder

Ny analyse viser, at der er en overrepræsentation af psykiatriske diagnoser samt alkohol- og stofmisbrug blandt beboere i almene boliger. Og det presser både naboer og boligselskaberne

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

En beboer isolerer sig i sin lejlighed. En anden larmer, spiller høj musik og råber ad naboerne. Og i en opgang breder lugtgenerne sig, fordi der ligger bunkevis af affald i en lejlighed, hvor en psykisk syg borger har sit hjem.

Den slags eksempler er langt fra ukendte for de knap en million danskere, der bor i almene boliger. De vil nemlig ofte opleve, at naboen er psykisk syg eller har et misbrugsproblem. Ifølge en ny analyse fra KL, Analyse af psykisk sygdom og misbrug i udsatte boligområder, bruger beboere i almene boligområder hospitalspsykiatrien langt mere end andre borgere. Således kommer mere end hver tredje af alle kontakter i hospitalspsykiatrien fra borgere, der bor i almen bolig.

Det mærker man bl.a. hos SIND.

– Vi får flere henvendelser fra boligselskaber, som ikke ved, hvad de skal stille op. De oplever beboere, som har det rigtig skidt – og som generer naboerne, larmer, virker truende, kaster ting ud over altanerne eller bor i uhumske lejligheder, hvor det sviner og lugter, siger landsformand for SIND, Knud Kristensen.

Misbrug og psykiske diagnoser

Ifølge KL's analyse er koncentrationen af borgere med alkohol- eller misbrugsproblemer høj i udsatte boligområder, idet borgere fra almene boliger står for 44 pct. af alle stofmisbrugsbehandlinger og 32 pct. af de offentligt betalte alkoholmisbrugsbehandlinger. Det skal ses i sammenhæng med, at kun 17 pct. af befolkningen bor i almene boliger.

Samtidig er psykiske diagnoser som personlighedsforstyrrelser, skizofreni og posttraumatisk

stressyndrom mere udbredt blandt psykiatripatienter fra almene boligområder end i resten af samfundet.

Og selvom borgere med psykisk sygdom eller misbrugsproblemer i mange tilfælde godt kan leve et stabilt liv, hvor de fx får socialpædagogisk støtte til bedre at kunne klare hverdagen, så er det i stigende omfang et problem, at alvorligt syge mennesker skal klare sig i eget hjem, vurderer Knud Kristensen.

– Vi taler om mennesker, der er alvorligt syge, men som presses ud af de psykiatriske afdelinger pga. pladsmangel. Nogle af de allerdårligste får måske en plads på et botilbud, men her blander man jo i dag patienttyperne, så vi fx har skizofreni, depression og misbrug under ét tag – og derfor flygter alle dem, som overhovedet kan, fra botilbuddene og ud i bofællesskaber eller egen bolig. Og her risikerer de at blive tiltagende syge og ende med at genere naboer og nærmiljø, siger han.

Rammes af en ond spiral

I de større almene boligselskaber genkender man det billede, SIND's landsformand tegner, lyder det fra Mette Lise Djupdræt, specialkonsulent i KAB.

– Udsatte borgere fylder helt klart mere hos os. Psykisk syge mennesker, som rammes af den onde spiral, der er sat i gang i takt med, at der er nedlagt så mange sengepladser i psykiatrien. Det betyder, at der på institutionerne bor flere og flere borgere, der reelt er for syge til at bo der og i stedet burde være indlagt. Det presser igen andre beboere ud i egen bolig – mennesker som ofte er psykisk syge, siger hun.

Det betyder, at de almene boligselskaber oplever et stigende pres fra dels andre beboere, som er utrygge, eller fra ejendomskontorerne.

– Vores driftsfolk og beboerne møder flere psykisk syge borgere, hvor det kan være svært at vide, hvordan man håndterer det. Dels bliver man måske utryg, fordi man møder et menneske, der råber mærkelige ting, larmer og føles voldsomme – dels er man måske bange for at beboeren kan finde på at gøre skade på sig selv. Vi oplever helt klart et stigende pres fra andre beboere, som er utrygge i deres nærmiljø, siger Mette Lise Djupdræt. ■

UDDANNELSESLOFT

Pædagoger rammes hårdest

Pædagoger topper listen over professionsbachelor, som tager en anden uddannelse på tilsvarende niveau. En mulighed, der nu er lukket med regeringens uddannelsesloft

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Pædagoguddannelsen er på én gang afsæt og mål for nye veje, når danskere efter endt studietid vælger at starte forfra på en anden uddannelse. Pædagoguddannede topper nemlig listen over professionsbachelor, der lægger en anden uddannelse oven i deres oprindelige uddannelse. Og samtidig er pædagoguddannelsen den tredjemest populære, når professionsbachelor med en anden baggrund tager en ny uddannelse oven i deres oprindelige.

Hidtil har man haft den mulighed at tage en anden uddannelse, hvis det viste sig, at den hylde, man havnede på i første omgang, alligevel ikke var den rette. Det kan man ikke længere. I hvert fald ikke hvis den nye uddannelse er på tilsvarende niveau eller kortere end den, man allerede har.

Den nye lov rammer særligt pædagoger, for det er dem, der i vid udstrækning tager en uddannelse mere. Af dem, der i 2014 tog to uddannelser på samme niveau, topper pædagoger listen med næsten dobbelt så mange personer som andre faggrupper. Det viser tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriet. 209 pædagoguddannede startede på en ny uddannelse, mens tallet for folkeskolelærere på listens andenplads var 128 og for fx socialrådgivere kun 32.

Når pædagoger uddanner sig på, ny bliver de i samme

boldgade og søger ind på beslægtede uddannelser: Flest vælger at blive socialrådgivere, så kommer folkeskolelærere og sygeplejersker, viser statistikken.

Praksiserfaring en styrke

En af dem, som har taget springet og er gået i gang med en ny uddannelse, er den tidligere socialpædagog Peder Lisberg. Han blev pædagog i 2003 og har gennem en årrække arbejdet med anbragte børn. I dag er han ved at afslutte socialrådgiveruddannelsen.

– Jeg betragter det sådan set som en videreuddannelse eller videreudvikling af det, jeg beskæftigede mig med som socialpædagog. Jeg ville gerne bringe min faglighed i spil på et andet niveau i processen. Jeg ville gerne have større indflydelse over for de udsatte børn og unge og om bag ved, hvad der ligger til grund for en anbringelse, siger han.

Peder Lisberg arbejder allerede nu på socialrådgiverområdet i et studiejob, hvor han beskæftiger sig med samme målgruppe som tidligere og arbejder på at forebygge, at de unge kommer ud på et skråplan. Selv er han ikke i tvivl om, at hans baggrund som socialpædagog gør en forskel.

– Jeg oplever, at der bliver lyttet til mig, og at jeg har nogle kompetencer, som kan bruges. I kraft af min pædagoguddannelse og min erfaring fra faget har jeg en stor bevidsthed om de børn, det handler om. Om deres psykologiske udviklingstrin og de problematikker, de har. Jeg har også et grundigt kendskab til de indsatser og metoder, der kan sættes i værk. Jeg ved, hvad jeg taler om ganske enkelt. Som myndighedsperson oplever jeg at have en naturlig autoritet, som jeg har med mig fra min pædagogiske baggrund. Jeg har eksempelvis en forståelse for forældrene til børnene og er helt

tryk ved at tage også de svære samtaler med dem. Det giver mig en sikkerhed i rollen, at jeg har det faglige fundament – og også den livserfaring, jeg har, siger Peder Lisberg.

For ham har det været afgørende, at muligheden for at uddanne sig til socialrådgiver var åben.

– Hvis ikke den mulighed havde været der, så tror jeg, at jeg havde været i en anden branche i dag. I en helt anden type job, fortæller han.

Kritik af loven

Men trafikken går også den anden vej. Pædagoguddannelsen indtager tredjepladsen på listen over uddannelser, som folk dobbeltuddanner sig til. Det er typisk folkeskolelærere og professionsbachelor i ernæring og sundhed og professionsbachelor i tekstildesign, -håndværk og formidling, som søger ind på pædagoguddannelsen.

I alt var der 102 personer, som i 2014 uddannede sig til pædagog med en anden uddannelse i bagagen. Pædagoguddannelsen er kun overgået af læreruddannelsen og jurastudiet i popularitet, når det kommer til at tage en ny uddannelse på samme niveau.

At denne mulighed nu er forsvundet, ærgrer Socialpædagogernes næstformand Marie Sonne:

– I et langt arbejdsliv kan man have behov for at skifte kurs, så de nye begrænsninger går ud over den enkelte, som gerne vil søge nye veje. Samtidig risikerer vi også at gå glip af nogle kvalificerede ressourcer, for ofte søger folk til et beslægtet fagområde, hvor de kompetencer, man har fra sin første uddannelse, i høj grad stadig er i spil. At have erfaring på bagen og en anden uddannelsesbaggrund i bagagen er et stort aktiv i det socialpædagogiske fag, siger hun. ■

Sådan er de nye regler

Som udgangspunkt er det ikke længere muligt at blive optaget på en videregående heltidsuddannelse, hvis man allerede har gennemført en uddannelse på samme eller højere niveau.

Man kan få dispensation, hvis man af helbredsmæssige årsager ikke længere kan bruge sin uddannelse på arbejdsmarkedet, hvis uddannelsen er forældet og ikke kan bruges til at finde et job eller hvis den oprindelige uddannelse er ændret væsentligt eller helt forsvundet, eller hvis den ønskede uddannelse opfylder et særligt arbejdsmarkedsbehov.

Som professionsbachelor kan man desuden også blive optaget på en kandidatuddannelse, hvis der er direkte adgang til kandidatdelen, og derudover vil der fortsat mulighed for uddannelse tilrettelagt på deltid og muligheder inden for efter- og videreuddannelsessystemet.

Læs ministeriets eget faktaark om begrænsningerne af dobbeltuddannelser via www.kortlink.dk/ph8z

FAMILIEPLEJERE

Skoledag, forhandlinger, savn og kram

Godmorgen – så er det stå-op tid'. Dynen rører på sig, bliver trukket endnu højere op. Nu er kun en hårtop synlig. 'Næj, jeg vil ikke – jeg vil sove'. 'Nå da – du er træt? Måske er du kommet for sent i seng? Måske skal jeg planlægge det sådan, at du kan få en lille lur efter skole?'

Teenageren misser med øjnene og spørger, om jeg måske har glemt, at hun har en aftale med Sanne efter skole? Og det er vigtigt, for de skal have fundet ud, hvilket tøj de skal have på til festen i Ungdomsklubben på fredag.

Ja, det havde jeg da rent glemt. Godt at hun selv huskede det, så hun kan komme op og i skole – ellers kan hun jo ikke være sammen med Sanne senere. 'Men jeg børster fandeme ikke tænder', svarer teenageren, mens dynen bliver skubbet til side, og fødderne bliver plantet hårdt på gulvet.

Dagen er begyndt. Jeg går ud i køkkenet, tænder for radioen – der er 7-nyheder, sætter kaffe over og dækker morgenbord. Jeg kan høre, at der bliver skyllet ud i toilettet, og playlisten på mobilen er i gang. Jeg er færdig med madpakken, da teenageren gør sin entre og er klar til morgenmad. Mobilen har hun husket at slukke og lægge fra sig – ros for det!

Vi sidder over for hinanden og spiser. Det er ikke tid til small talk, så det bliver bare en kort gennemgang af dagens program i overskrifter: Være sammen med Sanne til kl. 17, dække bord for spisetid kl. 18 (og nej, du må ikke spise hos Sanne, og hun skal heller ikke spise her). Fra 19.30 til 21.00 fødselsdag hos Trine, der bliver 19, og derefter er det tid til bad, medicin og smøre den fodsvamp, som jeg ikke har været opmærksom på før alt for sent.

'Hmm, har du givet mig nødder med? Aj, tak!' Lidt snack i madpakken giver næsten altid bonus, og teenageren kvitterer også denne gang med et lille smil. Der er også lagt tre cigaretter og tre stykker tyggegummi frem. Den første smøg bliver røget, før vi kører afsted mod specialskolen, som ligger 10 minutter herfra. Det er lykkedes at få en særlig aftale med skolen, så de sidste to cigaretter må ryges på et aftalt sted og uden selskab.

Der bliver heller ikke snakket meget i bilen. Teenageren har headset på og hører musik på mobilen. Kort før skolen tager hun den ene prop ud: 'Er du sur?', spørger hun. Jeg har siddet i mine egne tanker, skal til bestyrelsesmøde i idræts-

foreningen, og der er optræk til uro. Hun er så sensitiv. Jeg beroliger hende og fortæller, at jeg lige var optaget af tanker omkring en træls situation, som ikke har noget med hende at gøre.

Jeg fortæller videre, at jeg lige har brug for at give Linda en besked, så jeg går med ind på skolen. Skal jeg aflevere mobilen for hende? Hun tager headsettet i lommen, slukker mobilen og rækker den over til mig. 'Dejligt at mærke, at du nemt kan undvære din mobil i skoletiden nu. Det ved jeg, at Linda også er glad for'. Teenageren smiler bredt og mindes den gang, hun dårligt kunne trække vejret, hvis ikke den var ved hånden. 'Jeg gør det godt – gør jeg ikke?' Jo, det gør hun.

Fire timer senere er jeg tilbage. I den mellem-liggende tid har jeg drukket kaffe med moster, som bor midt i vores lille, skønne landsby. Moster og jeg snakker rigtig godt og tænker tit, at vi tilsammen nærmest må være de klogeste mennesker i sognet. Alt bliver vendt; børnebørn, opskrifter, mosters højskoleophold – ja, selv det forestående præsidentvalg i USA får forstandige ord med på vejen. Ikke fordi der er meget fornuftigt at snakke om i den forbindelse.

Vasketøjet, der blev sat over før skoletid, er også blevet hængt op, og stativet er sat ud. Det er koldt og klart, så måske kan det tørre bare lidt.

Teenageren er glad og snakkende. Det har været en god dag, hun har lavet nogle skide svære matematikopgaver. Yes og highfive! 'Er der flere fiskefileter? Jeg er lige ved at dø af sult.' Jeg spørger hende, om hun har spist al maden i madpakken. Ups – nej. Æblet er der stadig. Det passer lige til turen hjem.

Hjemme er eftermiddagens ration af cigaretter lagt frem – fem styks, og hun stryger lige ind (husker dog at tage skoene af først) og snupper en, som skal ryges med det samme inden frokost. Jeg trækker tiden lidt, så hun kan hjælpe med at dække bord, og det gør hun gerne. Der er en fiskefilet, og den bliver nydt.

'Ved du godt', spørger teenageren med kun lidt mad i munden, 'at det nogen gange er svært, at du og Peter er så søde ved mig? At du laver god mad til mig og næsten aldrig bliver vred'.

Det snakker vi lidt om, mens jeg smiler indeni. Efter frokosten har hun travlt, der skal chattes og skiftes tøj – to eller tre gange. Der skal også lægges makeup, det gider hun (heldigvis) ikke længere stå

En dag på jobbet

Familieplejernes arbejdsdag er noget ganske særligt, og Socialpædagogerne bad derfor familieplejerne om at skrive dagbog fra en helt almindelig hverdag. Vi bringer her vinderbidraget fra den lille konkurrence.

tidligere op for at gøre før skoletid. Der kan faktisk være dage, hvor makeuppen næsten er diskret. I dag er ikke en af de dage.

En halv time før aftalen med Sanne minder jeg hende om den daglige oprydning. Der er tøj i stakke på gulvet, på stolene, på sengen. Utroligt nok er der også stadig tøj i skabet. 'Ja, ja – der er da tid endnu!'

Hun ligger på maven på sengen – oven på tøjet – og livechatter på Gud-ved-hvilket-medie med en fyr, som jeg i mit stille sind ønsker derhen, hvor peberet gror, og internetforbindelse er ikke eksisterende.

25 minutter senere kommer hun flyvende gennem stuen. Jeg overvejer at spænde ben sådan rigtigt, men gør det i stedet mentalt: 'Har du ryddet op?' Nu starter dagens 21. forhandling. 'Jamen, for fanden – jeg skal jo mødes med Sanne om fem minutter!!' Argumenterne er mange og dårlige uden, at det denne gang bliver andet end opslidende. Nogen gange kan vi faktisk godt grine af det. Hun kommer 10 minutter for sent til aftalen med Sanne, men det er ikke første gang.

Min bedste ven og ægtefælle kommer hjem fra arbejde, mens teenageren er ude. Vi drikker kaffe og spiser en femkornsbolle fra fryseren. Der skal snart bages igen. Det er dejligt med lidt voksentid. Det er der ikke meget af. Faktisk er det nok det, der er det sværeste; at vi ikke har alene-tid til hinanden, at vi skal afsted hver for sig til voksenfester, at vi ikke kan tage ud at spise og gå i biografen bagefter og genopleve, at vi sammen er vigtige. Aflastningen, som var, er ikke mere, og at finde en ny er mere end svært.

Hun er god til at overholde tider, og kl. 17 er hun hjemme igen. Hun og Sanne har haft det sjovt, prøvet tøj og chattet med nogle drenge fra Sannes skole. En af dem er lidt spændende og har scooter, så han kan godt komme allerede i aften. Ud fra beskrivelsen er han da helt oplagt et godt emne, men vi skal jo til fødselsdag. Bare en time – please. Fra kl. 18.30 til 19.30. Hun kan sagtens nå både at

have besøg og at komme med ned til Trine. Om ungersvenden kan og vil er underordnet. Min kæreste skærer igennem: Nej! Teenageren forsvinder ind på værelset, og døren bliver godt lukket.

Før aftensmaden når hun igen at chatte med fyren fra Helvede, og han sender smådjævle efter hende. Hun sender andre uhyrligheder tilbage og kommer grædende ud i køkkenet. 'Jeg vil hjem, jeg savner min mor. Hvorfor kan hun ikke bare være der for mig?'

Ja, hvorfor kan hun ikke bare det? Men når det nu er, som det er, så står jeg tilbage som vinder. Det er nemlig mig, som har hende lige her, tæt på og i mine arme. Det fortæller jeg hende igen, mens tårer, snot og makeup bliver tværet ud på og ind i min bluse, som heldigvis kan klare det meste. Jeg stryger hende over håret og trøster, mens kartoflerne koger ud.

Heldigvis er frikadeller og en rest sovs fra flæskestegen den anden aften lige det, der skal til, og fødselsdagen er reddet.

Det var min tur til at tage alene afsted, men nu kommer vi alle tre derned.

Trines lillebror er 15 og helt almindelig. Ikke kæreste-emne, men en god ven, så de to hygger sig inde på hans værelse. Han holder hende til og med ved selskab, når der skal ryges. Ikke fordi han ryger. Eller måske nok alligevel.

Hun er ikke klar til at tage med hjem, da klokken bliver 21, men bad, medicin osv. venter.

Den sidste time før sengetid er lang. Det er den hver aften. De mange skal-ting skal forhales, mørke tanker trænger sig på, og trætheden er mærkbar. Teenageren er ikke teenager mere, snarere 3-4 år.

Klokken 22 er det godnat og putte-tid, mobilen sættes på flyttilstand og kun musik fra playlisten er tilladt. En halv time senere lister jeg ind, slukker mobilen og lægger den væk. Jeg stryger hende endnu en gang over kinden og bemærker, at makeuppen heller ikke i aften kom helt af.

På vejen ud slukker jeg lyset og hvisker: 'Godnat og sov godt.' ■

Alle navne i dagbogen samt skribentens er ændret på grund af reglerne om tavshedspligt og af hensyn til de medvirkende.

NOTER

Forslag om forbud mod diskrimination

Bevægelseshandicappede børn, der ikke kan komme ud på legepladsen sammen med andre børn. En ung mand med udviklingshæmning og alvorlig epilepsi, der – i modsætning til andre uden funktionsnedsættelser – måtte vente et helt år på behandling for en øjensygdom. Sådan lyder to af Institut for Menneskerettigheds eksempler på, at mennesker med handicap bliver diskrimineret. For øjeblikket er der i Danmark forbud mod diskrimination på arbejdsmarkedet, men ikke udenfor arbejdsmarkedet – og nu foreslår Institut for Menneskerettigheder et generelt forbud mod diskrimination. Instituttet har søgt foretræde for Folketingets social- indenrigs- og børneudvalg, hvor de vil fremlægge tre forskellige modeller til en lovændring. Læs mere på www.kortlink.dk/pmck

mrk

SFI: Behov for nye indsatser til stofmisbrugere

Stofmisbruget i Danmark har forandret sig i de seneste år: Flere ender tilsyneladende i stofmisbrug – især flere unge – hash er blevet et meget større problem, og stofbrugerne blander stoffer i højere grad end tidligere. Sådan konkluderer SFI i to rapporter om udfordringer for borgere med stofmisbrug. Ifølge rapporterne peger såvel kommuner som stofbrugere på, at der mangler målrettede og fleksible indsatser – især til borgere, der også har psykiske problemer. Læs mere på www.kortlink.dk/pmcr

mrk

Offentlig ansat gik for langt på facebook

Ombudsmanden vurderer, at en kommunal medarbejder overskred grænserne for sin ytringsfrihed, da han i en kommentar på Facebook beskrev kommunaldirektøren som 'en person, der måske ikke har sandhed som sin spidskompetence'. I en ny udtalelse lægger ombudsmanden bl.a. vægt på, at medarbejderen ikke nærmere havde dokumenteret eller sandsynliggjort sin beskyldning. 'Offentligt ansatte har vidtgående ytringsfrihed, men sagen viser, at der er grænser. Ansatte må fx ikke udtale sig om deres chefer i en urimelig grov form', siger Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen i udtalelsen.

mrk

Fokus på frihedsberøvede unge

Hvordan bliver magt og fysisk isolation forebygget på fx sikrede døgninstitutioner? Bliver alle procedurer og regler overholdt? Og hvordan går det med tilbuddet om undervisning? De spørgsmål vil Ombudsmandens Børnekontor undersøge nærmere i 2017, hvor årets tema er unge i sikrede døgninstitutioner, arresthuse og fængsler. Børnekontoret vil have fokus på såvel isolation og magtanvendelse som undervisning. I forhold til magtanvendelse handler det bl.a. om at sikre, at den nye lov om voksenansvar overholdes, når det gælder kravet om, at unge, der har været udsat for brug af magt, skal gøres bekendt med den indberetning, som institutionen skriver, og have lejlighed til at udtale sig om episoden. I forhold til undervisning bliver fokuspunkterne de unges relationer, rettigheder, ungesammensætning, medinddragelse og personlig udvikling.

mrk

HJEMLØSE

Gode erfaringer med Housing First

Både borgere og kommuner oplever, at Housing First-tilgangen hjælper hjemløse. Men manglen på boliger er stadig en udfordring

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

I de seneste år har hjemløsheden i Danmark været stigende – ikke mindst blandt unge. Men faktisk findes der gode redskaber til at hjælpe de mest udsatte borgere, som ikke har noget sted at bo. SFI og Rambøll har evalueret arbejdet med at udbrede og forankre den såkaldte Housing First-tilgang i 24 kommuner, og erfaringerne er positive. Princippet i Housing First er, at den hjemløse borger skal have en permanent bolig og intensiv social støtte fra begyndelsen.

Evalueringen viser helt overordnet, at kommunerne oplever Housing First som en god tilgang til arbejdet med hjemløse. Langt hovedparten af de mest udsatte borgere, som netop er målgruppen for indsatsen, har fået egen bolig, er blevet boende gennem forløbet – og har været glade for deres nye hjem og indsatsen.

– Nogle har eksempelvis fået genskabt kontakten til deres familie og børn. Og selvom vi ikke kan se en systematisk forskel i fx misbrugsproblemer eller psykiske problemer, så skaber stabiliseringen af boligsituationen et godt udgangspunkt for, at de kan få det bedre, siger SFI-forsker Lars Benjaminsen.

Mangler stadig boliger

Der er dog stadig en stor udfordring forbundet med at anvende Housing First-tilgangen, viser evalueringen. Det er nemlig et stort problem for kommunerne at skaffe tilstrækkeligt med små og billige boliger, hvilket gør, at det i praksis kan være svært at udbrede metoden til at omfatte en større del af de hjemløse. Ifølge forskerne bag analysen er netop manglen på passende boliger hovedårsagen til den stigende hjemløshed i Danmark.

Ifølge Lars Benjaminsen kan Housing First – på trods af manglen på boliger – dog stadig betegnes som en effektiv indsats overfor denne meget udsatte gruppe borgere.

I uge 6 gennemfører SFI 'Kortlægning af hjemløshed i 2017' for Socialstyrelsen. Den seneste hjemløsetælling blev gennemført i 2015 og viste, at der er 6.138 hjemløse personer i Danmark. ■

Ved jobskifte eller varig adresseændring
Ret dine oplysninger på sl.dk/minedata

Vold kan forebygges med faglighed

God faglighed, relationsarbejde og fokus på arbejdsmiljøarbejdet er centrale elementer i forebyggelsen af vold på bosteder, viser ny rapport fra SFI. Det skal være afsæt for de kommende nationale retningslinjer, mener Socialpædagerne

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Medarbejdere med de rette kompetencer. Resourcer, der matcher arbejdets indhold. Relationsarbejde og pædagogik baseret på en ikke-konfronterende tilgang. En kvalificeret ledelse. Og et godt arbejdsmiljø. Det er nogle af de elementer, der har allerstørst betydning for, om man på et botilbud eller et forsorgshjem lykkes med at forebygge vold.

Sådan lyder det i en ny SFI-rapport, 'Voldsforebyggelse på botilbud og forsorgshjem', hvor man har undersøgt hvilke

metoder, tilgange og organisationsformer, der virker voldsforebyggende. Undersøgelsen bygger på litteraturstudier samt 47 interviews med bl.a. ledelse, medarbejdere, samarbejdspartnere og borgere på tre botilbud og et forsorgshjem.

Socialpædagogens formand Benny Andersen er begejstret for, at rapporten bekræfter rigtig mange af de ting, Socialpædagerne længe har gjort opmærksom på – ikke mindst i forbindelse med den debat, der har været i kølvandet på de seneste års alvorlige tilfælde af vold på botilbud og forsorgshjem.

– Rapporten er endnu et kvalificeret indspark fra eksperter på området – og den bekræfter jo noget af det, vi har sagt igen og igen. At det, der virker, når vi taler forebyggelse af vold, først og fremmest er, at man investerer i den rette faglighed på området, så man har de nødvendige kompetencer, siger Benny Andersen.

Pædagogisk tilgang vigtig

I SFI-rapporten fremhæves det flere gange, at der ikke findes én

enkelt metode, der gør det alene – men at det handler om et samspil mellem mange forskellige ting i forebyggelsesarbejdet.

– Det viser jo tydeligt, at der på dette område ikke findes noget *quick fix*, men at man skal sætte ind på mange områder, når man skal forebygge vold på arbejdspladsen. Det handler både om den faglige tilgang, om ledelsen, om arbejdsmiljøarbejdet og medarbejdernes kompetencer, siger Benny Andersen.

I rapporten fremhæves den pædagogiske tilgang til borgerne som et centralt emne, hvor det bl.a. beskrives, hvordan en såkaldt low arousal-tilgang kan være med til at forebygge vold – fordi man i mange tilfælde helt undgår, at konflikterne overhovedet opstår.

Også relationsarbejdet er af stor betydning for forebyggelse af vold, fremgår det. Hvis medarbejderne har en positiv tilgang til et tilbuds borgere og er i stand til at opbygge stærke og gode relationer til dem, har det gavnlige konsekvenser i mange sammenhænge – fx er det med til at gøre borgerne mindre udadreagerende.

– Vi ved, hvad der virker. Og det er altså alt det, vi laver til daglig som socialpædager. Derfor er rapporten også en kraftig understregning af, at vi når rigtig langt, hvis vi prioriterer både penge og ressourcer på den faglighed, der allerede både findes og virker, siger Benny Andersen.

Ledelse og fysiske rammer

Kvalificeret ledelse fremhæves også i rapporten som en central medspiller i det voldsforebyggende arbejde. Det anbefales bl.a., at ledelsen giver medarbejderne indflydelse på arbejdet, sikrer rum og rammer til fælles refleksion, prioriterer uddannelse og kompetenceudvikling –

og sørger for, at der på arbejdspladsen er en følelse af tillid og retfærdighed i forhold til bl.a. ledelsen.

Men ledelsens rolle er også afgørende i forhold til nye medarbejdere, hvor det fx beskrives, hvordan ledelsen bør have fokus på sikkerheden ved at sikre, at vikarer, der ikke har samme tætte kendskab til en institutions borgere som de faste medarbejdere, sættes forsvarligt ind i arbejdet og får retningslinjer for, hvilke opgaver en nyansat ikke bør udføre alene.

Endelig påpeger rapporten også, at de fysiske rammer spiller en rolle i arbejdet med at forebygge vold og udadreagerende adfærd. Først og fremmest er det vigtigt, at de fysiske rammer giver borgerne tilstrækkelige muligheder for at få ro og privatliv, ligesom der bør være gode lysforhold og tilstrækkeligt med plads.

Nye retningslinjer

Mens der fra regeringens side arbejdes videre med beslutningen om at etablere nye socialpsykiatriske afdelinger til borgere med særligt komplekse problemer, er Socialstyrelsen sideløbende i gang med at udarbejde retningslinjer for forebyggelse af vold på botilbud og forsorgshjem. Og det er i den forbindelse, styrelsen har sat SFI til at undersøge, hvad der virker bedst i praksis – med omtalte rapport som resultat.

– Jeg håber selvfølgelig, at regeringen vil læse med og lytte til eksperterne, der er dykket ned i dette felt. Når konklusionerne er så klokkeklare som i denne rapport, så er det afgørende, at de bliver tænkt videre med ind i de nye retningslinjer, siger Benny Andersen. ■

Download SFI-rapporten via www.kortlink.dk/pfibt

Hent inspiration fra praksis

Vi har her i fagbladet for nylig rapporteret fra arbejdspladser, hvor man har knækket koden i forhold til at forebygge vold:

Læs fx om, hvordan man på Botilbuddet Grevenlund med fysiske rammer og den rigtige pædagogik skaber trivsel for både borgere og medarbejdere – og minimerer omfanget af vold og magtanvendelser: www.kortlink.dk/pfbq

Læs også om botilbuddet Orion, hvor man for nylig har modtaget en pris for 'sin tryghedsskabende og forebyggende indsats i botilbud for mennesker med svære psykosociale belastninger': www.kortlink.dk/pfbb

UDLICITERING

Socialpædagogisk arbejde er ikke en tjenesteydelse. Det er en kerneydelse. Det handler om mennesker

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

Hård kritik af udbud af anbringelser

En række sjællandske kommuner har planlagt at sende anbringelser af børn og unge i udbud. Forslaget møder hård kritik fra bl.a. Socialpædagogerne. Nu hopper flere af kommunerne fra, og fristen for at binde sig til udbuddet er udskudt

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Først var der 16 sjællandske kommuner, der gennem indkøbssamarbejdet FUS har arbejdet med et forslag om at sende anbringelses- og efterværnstilbud til udsatte børn og unge i udbud. Private firmaer skulle således kunne byde på opgaven med døgntilbud til fx udviklingshæmmede unge eller socialt udsatte børn.

Men op til fristen for at binde sig til udbuddet har tre kommuner nu trukket sig fra projektet, mens flere andre ved dette blads deadline fortsat overvejede deres position. Det har betydet en udsættelse af fristen, så den nu er i slutningen af februar. Samtidig har ideen om at konkurrenceudsætte anbringelser mødt stærk kritik fra en række kanter.

FUS, der står for Fællesudbud Sjælland, har til formål at spare de enkelte kommuner penge ved at foretage fælles indkøb af varer og tjenesteydelser, og udbuddet er planlagt til at omfatte opholdssteder og døgninstitutioner til handicappede eller omsorgssvigtede unge i alderen 15-23 år. Det handler om en fireårig kontrakt om køb af pladser for 500 mio.kr. årligt.

Men den idé møder modstand fra bl.a. LOS, Landsforeningen Autisme og Socialpædagogerne:

– Socialpædagogisk arbejde er ikke en tjenesteydelse. Det er en kerneydelse. Det handler om mennesker. Og ved at udlicitere den socialpædagogiske indsats og støtte bryder vi med alt det, vi ved, der virker; nemlig kontinuitet og tryghed, siger Socialpædagogernes forbundsformand Benny Andersen.

Også formanden for Socialpolitisk Foreningen Knud Aarup giver en hård kritik af ideen:

– Det giver mindelse om en længst svunden tid, hvor man holdt offentlig licitation over fattiglemmerne i sognet og på den måde fik den billigst mulige forsørgelse. Det var i 1700-tallet og derfor langt før, nogen overhovedet havde tænkt på velfærdssamfundet. Men nu sker det igen, skriver han på foreningens hjemmeside.

Kommuner hopper fra

Når de 16 kommuner i FUS overhovedet har kunnet give sig i kast med at sende anbringelsen af børn og unge, der har et handicap eller er socialt udsatte, i udbud, skyldes det ændringer i EU's udbudsdirektiv – dvs. de fælles EU-regler, der fastlægger, hvad der kan sendes i udbud.

Ændringerne, der trådte i kraft for et år siden, betyder, at opgaver på social- og sundhedsområdet, der tidligere var undtaget, nu også skal sendes i udbud, hvis det handler om tilbud, der koster mere end 5,6 mio. kr.

Men flere af de 16 kommuner slår altså nu op i banen – det gælder bl.a. de to største kommuner i FUS, Roskilde og Næstved.

I Roskilde lyder begrundelsen, at man ønsker at fortsætte

udviklingen af egne, lokale tilbud – og at kommunens tilbud derfor heller ikke vil byde ind på de opgaver, der ender med at komme i udbud.

Heller ikke Lejre Kommune vil deltage i udbuddet. Her blev politikerne ellers stillet i udsigt, at et udbud kan give en besparelse på 10 pct. på budgettet på området. Men det er ikke nok til at overbevise borgmester Carsten Rasmussen (A):

– Vi skal sikre en tiltro blandt borgerne til, at kommunen gør det godt på det her område. Vi skal ikke have usikkerhed indmidt i den proces, siger han til Dagbladet Arbejderen.

En af de andre kommuner i FUS er Kalundborg, og her er borgmesteren Martin Damm (S), der samtidig er formand for KL. Han har tidligere over for Dagbladet Information erkendt, at det kan være endog meget svært at sætte faste målestokke for det sociale område:

– Hele ideen med konkurrenceudsættelse er, at man har et udbud, hvor flere, der kan det samme, kan byde på noget og konkurrere. Men det her område er svært, for der er ikke så meget, der er det samme. Og det er svært at måle kvaliteten. Det er også derfor, der ikke er så meget udbud på området, sagde han til avisen, da den bragte historien om udbuddet.

Kuglepenne og sødmælk

Rækken af kritikere retter også skytset mod den vægtning, der i udbudsmaterialet er lagt på økonomien.

Her hedder det, at økonomien – altså det afgivne pris på et tilbud – skal vægtes med 40 pct. Krav til det fagligt-kvalitative indhold som fx udvikling for den enkelte borger skal ligeledes

vægtes med 40 pct., mens personalets kompetencer og faglige niveau kun skal vægtes med 20 pct., når det skal afgøres, hvem der skal løbe med opgaven.

– Socialfaglighed og socialpædagogik er reduceret til rent ophold til den billigst mulige pris pr. stk. – ligesom kuglepenen. Hvordan kan det være gået så galt, spørger Knud Aarup.

Også Socialpædagogernes Benny Andersen undrer sig:

– Det er ubegribeligt, at vi som samfund er nået dertil, hvor kommuner beskriver de mest udsatte mennesker i landet som varer, der kan udsættes for konkurrence på linje med sødmælken på plejehjemmet. Pludselig er det tilsyneladende blevet legitimt. Men den politiske diskussion har vi aldrig haft. Overvejelserne om at træde ideologisk helt derud har vi heller aldrig haft, siger han.

Benny Andersen peger desuden på, at udbud på området kan betyde ustabilitet for de børn og unge, det hele handler om, hvis man hvert andet eller tredje år skal 'konkurrenceudsætte' arbejdet, og opgaven skifter hænder fordi en ny aktør har vundet opgaven. Dertil kommer risikoen for, at private aktører går konkurs, advarer Benny Andersen.

Han henviser også til bl.a. svenske erfaringer med udlicitering på velfærdsområdet, som ikke har givet nogen økonomisk gevinst, men derimod ofte har ført til mere bureaukrati:

– Vi mener, at man i stedet burde bruge kræfterne på at opnå viden om, hvad der virker, og hvad der ikke virker, og på, hvordan man implementerer metoderne i praksis. Og meget gerne på tværs af kommunegrænserne. ■

LEDIGHED

Stor tillid til a-kasserne

A-kassernes medlemmer har stor tillid til a-kassernes muligheder for at hjælpe og langt mindre fidus til jobcentrene, viser ny undersøgelse. Et vigtigt signal til politikerne, mener Socialpædagogernes a-kasse

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Hvis man bliver ledig, så det er ganske klart, hvor der er størst og bedst hjælp at hente – det er hos a-kasserne. Det fremgår af en ny undersøgelse, der også tyder på en langt mindre tillid jobcentrene. Det skriver Ugebrevet A4.

Det er analyseinstituttet MSI Research, der har spurgt 13.000 medlemmer af en række a-kasser, og det er første gang, at tilfredsheden med a-kasserne er blevet målt på tværs af kasserne. I undersøgelsen, der er lavet i slutningen af 2016, opnår a-kasserne i spørgsmålet om evnen til at hjælpe og vejlede den ledige en samlet score på 79 ud af 100. Det vurderes af MSI til at være 'et højt niveau', og lige på grænsen til at være 'meget højt', som gælder for en score på 80 eller derover.

Undersøgelsen viser også, at medlemmerne generelt vurderer, at de i a-kasserne bliver mødt med imødekommenhed og hjælpsomhed, at de ansatte er lette at komme i kontakt med og er gode til at vejlede dem som ledige.

A-kassernes medlemmer er derimod markant mere forbeholdne over for de kommunale jobcentre. Centrene opnår en 'lav' score på 54.

Det er Danske A-kasser (det tidligere AK-Samvirke), der har fået MSI til at lave undersøgelsen, der også viser, at a-kasserne ligger lavt, når det handler om at fremstå innovative og nytænkende. Her er scoren kun 52. Alligevel er den samlede score til a-kasserne på 71 – altså på 'et højt niveau'.

God rådgivning

Socialpædagogernes Landsdækkende Arbejdsløshedskasse, SL-A, er siden 2009 blevet målt af MSI og ligger særdeles godt til i medlemmernes vurdering – faktisk helt i top hos de målte a-kasser. Særligt, når det gælder

den konkrete rådgivning, bliver SL-A vurderet rigtig godt, og hos Socialpædagogerne mener forbundskasserer Michael Madsen, at undersøgelsen er et vigtigt signal til politikerne:

– Den viser tydeligt, at a-kasserne af medlemmerne bliver set som den vigtigste rådgiver og den, der bedst kan hjælpe dem videre, hvis de bliver ledige. Og i vores a-kasse føler vi da også, at det er os, der bedst kender de lokale arbejdspladser og de indgange, der kan være for ledige medlemmer. På den led giver det særdeles god mening også fremover at lade a-kasserne spille en central rolle i beskæftigelsesindsatsen, siger Michael Madsen. ■

Se artiklen i Ugebrevet A4 via www.kortlink.dk/pkqa

GOD PRAKSIS

Udvikling af fremtidens boformer

I de kommende år skal et projekt udvikle og afprøve en række anbefalinger til god praksis i boformer for borgere med omfattende funktionsnedsættelser

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Hvem har fundet den gode løsning? Hvad er det, de gør? Og hvordan kan andre lære af det? De tre spørgsmål vil et nyt projekt, 'Fremti-

dens boformer for mennesker med omfattende funktionsnedsættelser', forsøge at besvare i de kommende år.

Projektet gennemføres af Fremfærd, og Socialpædagogerne og KL er projektledere. Målet er at udarbejde og afprøve anbefalinger for god praksis og kvalitet i indsatsen på bosteder og i botilbudslignende tilbud til borgere med svære funktionsnedsættelser.

Der er tale om borgere, hvor problemstillinger kan være sammensat af udviklingshæmning, psykiske problemstillinger, misbrug, fravær af sociale relationer

eller kognitive såvel som fysiske funktionsnedsættelser.

Baggrunden for projektet er, at målgruppen af borgere, der visiteres til sociale indsatser efter serviceloven, stiger. Udviklingen har de senere år været, at flere hjælpes til at bo i egen bolig, mens de borgere, der visiteres til varige botilbud med bostøtte, ofte viser sig at have større behov for indsatser målrettet de ofte meget sammensatte problemstillinger, disse borgere har.

Det stiller krav til den faglige udvikling af bostøtten – og til hvordan helheden i indsatsen kan udvikles og nytænkes med

respekt for de enkelte borgeres selvbestemmelse og selvstændighed. Det har nogle kommunale botilbud og botilbudslignende boformer måske allerede gjort sig gode erfaringer med – og nu vil man med projektet indsamle viden om, hvad det så er, der virker godt i praksis.

Socialpædagogerne og KL søger derfor en ekstern samarbejdspartner, som skal være med til at udvælge bosteder, hvor socialtilsynene vurderer, at der er høj kvalitet.

Interesserede kan hente prækvalifikationsmateriale på www.kortlink.dk/pmb5 ■

Hver anden får ikke tilbudt uddannelse

Hele 49 pct. af AMR'erne får ikke det tilbud om ekstra efteruddannelse, som de har ret til efter at have gennemgået den obligatoriske grunduddannelse i arbejdsmiljø

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne (AMR) på socialpædagogiske arbejdspladser får ikke det tilbud om to dages kompetenceudvikling, som de ifølge loven har krav på senest ni måneder efter, at de har afsluttet den obligatoriske grunduddannelse i arbejdsmiljø. Det viser en

undersøgelse blandt 450 repræsentativt udvalgte arbejdsmiljørepræsentanter, som Socialpædagogerne har lavet.

Ifølge reglerne har alle nyvalgte AMR'er udover de obligatoriske tre dages grunduddannelse også ret til at blive tilbudt to dages efteruddannelse senest ni måneder efter grunduddannelsen og derefter halvanden dags efteruddannelse hvert år. Mens 49 pct. af AMR'erne ikke bliver tilbudt de to dages kompetenceudvikling, er det hele 56 pct. af de socialpædagogiske arbejdsmiljørepræsentanter, der ikke har fået tilbuddet om de årlige halvanden dags kompetenceudvikling. Dertil kommer, at kun en ud af 10 AMR'er har fået en kompetenceplan af arbejdsgiveren, viser undersøgelsen.

Og AMR'erne vil ellers gerne have efteruddannelse, så de bliver bedre til at løse problemer med arbejdsmiljøet og hjælpe kollegaerne: 91 pct. af de arbejdsmiljørepræsentanter, der blev tilbudt kompetenceudvikling, tog imod tilbuddet.

Vigtigt med ajourført viden

Undersøgelsens resultater vidner om, at arbejdsmiljø ikke er så højt prioriteret, som det burde være på alle socialpædagogiske arbejdspladser, mener Marie Sonne, næstformand i Socialpædagogerne.

– Alle AMR'er, som ikke har fået tilbuddet om kompetenceudvikling, bør rejse spørgsmålet hos deres leder eller i regi af TRIO'en, for de skal selvfølgelig have det tilbud om efteruddan-

nelse, de har krav på, og det er arbejdsgiverens ansvar. De kan også henvende sig i kredsen for rådgivning, for det er enormt vigtigt, at AMR'erne er uddannet til og ajourført med den lovgivning, de skal agere indenfor, slår hun fast.

– Men jeg mener også, at arbejdet med at få arbejdsmiljø ind på lystavlen hos alle er et arbejde, som Socialpædagogerne skal være med til at løfte – hvilket vi er godt i gang med. Vi har sat fokus på arbejdsmiljøet i den seneste kongresperiode, og arbejdet fortsætter, for et godt arbejdsmiljø er simpelthen en forudsætning for, at socialpædagogerne kan bruge deres faglighed – ligesom at høj faglighed er med til at give et godt arbejdsmiljø, siger Marie Sonne.

Tilfredshed med MED

Men Socialpædagogernes undersøgelse blandt AMR'erne tegner ikke kun et negativt billede. Undersøgelsen viser også, at arbejdsmiljørepræsentanterne i stigende grad kender og benytter sig af forbundets tilbud til dem: vidensportal, velkomstpakke til nye AMR'er, kurser og temadage.

Desuden melder AMR'erne om stor tilfredshed med samarbejdet i MED-udvalgene. Arbejdsmiljøarbejdet er en fast del af samarbejdet i MED-udvalget, og fire ud af fem svarer, at arbejdsmiljø er et fast punkt på dagsordenen på MED-møderne. To ud af tre arbejdsmiljørepræsentanter oplever, at MED-samarbejdet fungerer meget godt eller godt. ■

Mangler du at blive tilbudt kompetenceudvikling som AMR, så hører vi gerne fra dig. Skriv til journalist Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Guide: Hvad gør jeg, hvis jeg ikke er blevet tilbudt uddannelse?

Kend dine rettigheder. Udover den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse skal du tilbydes to dages supplerende kompetenceudvikling inden for det første funktionsår. De følgende år skal du tilbydes halvanden dags kompetenceudvikling. Loven giver mulighed for at lægge to års kompetenceforløb sammen, så du får tre sammenhængende dage.

Allier dig med andre AMR'er. Hvis I er flere AMR'er på din arbejdsplads, så tal sammen om hvilken kompetenceudvikling, der er behov for, før I går til ledelsen med forslag. Nogle gange kan det være hensigtsmæssigt, at I kommer afsted sammen, og andre gange kan det være en fordel, at I fordeler jer på flere mindre forløb – og vidensdeler, når I er retur.

Kræv din ret. Du har som AMR ret til at blive tilbudt uddannelse – det står i loven. Vis din leder lovtæksten, som du finder via www.kortlink.dk/phau, se kapitel 7 i loven.

Lav en kompetenceudviklingsplan. Bed om et møde med din leder, hvor I sammen laver en kompetenceudviklingsplan. Planen skal matche de behov, I har på arbejdspladsen – og den skal justeres hvert år, da den skal indgå i den årlige arbejdsmiljødrøftelse (jf. link ovenfor, § 39).

Vær proaktiv. Vent ikke på, at din leder kommer med et tilbud, men vær proaktiv og opsøgende.

Fælles uddannelse. Foreslå din leder, at I kan tage af sted sammen på kompetenceudvikling.

Tvangsfjernelse og retssikkerhed

Synspunkter

Bringes efter en redaktionel vurdering. Synspunkter må højst fylde 8.000 anslag.

Læserbreve

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Læserbreve og synspunkter, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet.

Læserbreve og synspunkter sendes til redaktionen@sl.dk

Forældrekompetenceundersøgelser tillægges betydelig vægt i sager om tvangsfjernelse, men der er intet lovkrav, som sikrer kvaliteten af disse, og kommunen kan tvangsfjerne alene på begrundet formodning. Det stiller store krav til den etiske praksis

Af Dorte Brodka

Hvornår er du god nok som forælder? De fleste vil sikkert mene at helbred, intelligens og forældres fysiske- og mentale form er af afgørende betydning for barnet. Men i børnesager medregnes også andre parametre, som beror på et skøn: Hvor speciel må du være? Hvor specielt må du leve? Hvor vildt må du have skejet ud i din fortid? Hvor svær/afvigende må din opvækst have været, før det antages at påvirke din forældreevne?

Det er ikke bare i familier med vold, kronisk psykisk sygdom eller svært misbrug, at der tvangsfjernes børn. Det sker også i almindelige familier

fx efter trafikulykker, hvis et barn pludselig mistrives, eller en forælder rammes af alvorlig depression.

Og det sker, at forældre, som frivilligt har anbragt deres barn, for at skåne det for en familiekrisse, ikke kan få det hjem igen, fordi de pludselig vurderes som uegnede til at være forældre.

Kriminelle får ren straffeattest efter 5-10 år, og er uskyldige indtil det modsatte er bevist.

Men ved vurdering af børnesager tæller alt med, lige fra du gik med sut: Svær opvækst, svær skolegang, tidligere misbrug eller kriminalitet, tidligere psykiatriske diagnoser, selvom du for længst er erklæret rask og der er enighed om, at diagnoser kun er et øjebliksbillede. Selv fejlagtige oplysninger, som du insisterer på at få slettet, sletter kommunen ikke.

Du kan få din indsigelse noteret. Problemet er bare, at de fejlagtige oplysninger også bliver stående.

Der er ingen tvivl om, at anbringelse i nogle sager er det bedste for barnet. Men det er også et overgreb, der i sig selv påfører barnet et traume, som skal lægges til barnets øvrige problemer. Ny forskning konkluderer, at anbragte børn er mindre gunstigt stillede end

deres jævnaldrende i almindelighed, når det kommer til børn og unges dannelse eller omverdensforståelse, samt at 'mange anbragte børn og unge befinder sig i et lukket univers på anbringelsesstedet uden udfoldede muligheder for at etablere omverdensrelationer til jævnaldrende, der lever et 'normalt' liv' (SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2014: Anbragte børn og unges trivsel, side 7).

Fjernelse fra hjemmet anses af WHO for så alvorlig en sundhedsrisiko, at fænomenet har sin egen diagnosekode, hvorfor en psykologfaglig vurdering af den samlede belastning af barnet ved en anbringelse burde være obligatorisk.

Skøn og spinkle grundlag

Danske socialrådgivere har gennemsnitligt 35-40 børnesager, det vil sige 30-35 effektive arbejdstimer om året til hver sag, og der er stor forskel på hvordan kommunerne opfatter alvorligheden af sagerne og på, hvordan de håndterer børnesager med identiske problemstillinger.

Derfor bekymrer 'gråzonerne', hvor man fjerner på baggrund af indicier frem for konstaterbare forhold, fx med

en forældrekompetenceundersøgelse som 'bevis' på, at det er berettiget. Konklusionen på en forældrekompetenceundersøgelse er nemlig ikke et bevis, men en fortolkning, hvor andre psykologer kan komme frem til et andet resultat.

Dertil kommer, at der hverken er krav om, at den undersøgende psykolog skal være uafhængig af kommunen eller følge Socialministeriets vejledning, som understreger, at man ikke bør overlade forældrekompetenceundersøgelsen til en enkelt psykolog, som det ofte er tilfældet i dag.

I en undersøgelse fra 2012 (Kommunernes anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser, Ankestyrelsen, 2012) konkluderer Ankestyrelsens børnesagkyndige, på baggrund af ti sager, at de syv forældrekompetenceundersøgelser i høj grad afdækker forældrenes forældreevner, mens de sidste tre kun i ringe grad er sammenhængende og valide.

Ti sager er et meget spinkelt grundlag at konkludere på. Men i betragtning af den gennemgribende karakter i sager om tvangsfjernelse, er en usikkerhed på 30 pct. ikke et godt resultat.

Påvirkninger

Bevisførelse baseret på et skøn er fyldt med dilemmaer, som i disse sager håndteres af kommunale sagsbehandlere, der er underlagt pres fra alle sider. En velovervejnet lovgivning på området med en 'tjekliste', som det var obligatorisk for kommunerne at følge, kunne derfor både lette sagsgangen, mindske antallet af konflikter imellem sagsbehandlere og forældre – og ikke mindst reducere den usikkerhed, der fortsat

Ved vurdering af børnesager tæller alt med, lige fra du gik med sut: Svær opvækst, svær skolegang, tidligere misbrug eller kriminalitet, tidligere psykiatriske diagnoser, selvom du for længst er erklæret rask

kan være om forældreevnen – på trods af diverse undersøgelser – fordi det diskuteres, om disse har været gode nok.

Et andet spørgsmål er, hvordan kommunens indgriben påvirker familien undervejs. Forskning viser, at arbejdet med at få forældrene til at forstå deres barn og give dem selvtillid som far og mor er centralt (Lausten, Mølholt, Hansen, Schmidt og Aaquist: Forebyggende foranstaltninger 0-4 år. Dialoggruppe – Om forebyggelse som alternativ til anbringelse, delrapport 2. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2010).

Hård kritik kan få usikre forældre til at præstere dårligere, og en børnefaglig undersøgelse kan opleves som særdeles psykisk belastende – og det rejser en række spørgsmål:

Hvordan italesættes kommunens forståelse af forældrene? Hvordan beskrives forældrenes andel i problemerne i sagsakterne? Fokuseres der ved ny sagsfremstilling stadig på det oprindelige anbringelsesgrundlag – skrevet i nutid – således at forældre, som har udviklet sig undervejs, fortsat italesættes som uegnede forældre, eller fokuserer man på, hvordan de klarer sig nu?

Uanset hvor dygtige børnesagkyndige og dommere, der er på sagen, så er de, lige som alle andre mennesker, påvirkelige, og kan kun vurdere den ud fra sagsfremstillingen.

Se bag om sagen

For at få en retvisende sagsfremstilling er det nødvendigt at 'se bag om sagen' og stille en lang række spørgsmål:

Er journalføringen objektiv eller formuleres problemstillingen som omsorgssvigt inden det reelt er konstateret, fx fordi der på baggrund af § 49a-udvekslinger (Servicelovens § 49a) er opstået en negativ forforståelse af forældrene? Medtages positive udtalelser lige så vel som negative? Undersøges flere perspektiver?

Nyere forskning viser, at mistrivsel hos børn også kan skyldes for store daginstitutioner. Undersøges evt. underretninger og udtalelser til bunds? Er der hold i dem og er de objektive? Holder evt. sagkyndige sig til udtale sig om det, de reelt er uddannet til, eller er det fx en ergoterapeut eller en sagsbehandler, som udtaler sig om psykologfaglige spørgsmål?

Og er man opmærksom på, at projektive personlighedstests i forældrekompetenceundersø-

gelser ikke er valide ved stressbelastning, som forældrene i disse sager jo i høj grad er udsat for? Bruges psykologiske tests som facitliste til forståelse af forælderen, eller er man opmærksom på, at de kun kan bruges til at underbygge eller uddybe det kliniske indtryk? Foretages observation af samspil mellem barn og forælder under normale forhold?

Efter tvangsfjernelsen er samspillet jo påvirket af barnets reaktion på fjernelsen, det begrænsede samvær, og forældrens frygt for at miste barnet.

Biologiske forældre?

Et sidste spørgsmål af afgørende betydning er, hvordan barnets forhold til de biologiske forældre får lov til at udvikle sig, hvis anbringelsen bliver en realitet.

Om kommunen og plejefamilien formår at rumme de biologiske forældre, også hvis det er svært.

Efterreaktioner i forbindelse med samvær kan fx tolkes som re-traumatisering. Hvis barnet har etableret en tryk relation til plejefamilien, og ikke har været udsat for overgreb, er det dog langt mere sandsynligt, at efterreaktioner skyldes, at barnet registrerer disharmoni imellem de voksne omkring det.

Her er løsningen ikke at begrænse samværet yderligere, men snarere at arbejde på at udvide det, således at barnet oplever, at der samarbejdes i gensidig respekt, og at det er ok både at elske plejefamilien og de biologiske forældre. ■

Dorte Brodka er cand.pæd.pæd. psyk. og arbejder som hypnoterapeut, familiebehandler og vejleder for forældre til anbragte børn.

KREDSNYT & KALENDER

LILLEBÆLT

CLAY – Keramikmuseum Danmark

28. februar kl. 10.30

Kongebrovej 42, Middelfart. Tag med til Danmarks Keramikmuseum, hvor skattekommeret bugner af ting fra Royal Copenhagen, Axel Salto og uddrag af Erik Veistrup-samlingen. Der er frokost kl. 12.00. Entre: 90 kr. (hvis vi er over 20 pers. ellers 110 kr.). Frokost er for egen regning. Mulighed for samkørsel. Tilmelding senest 20. februar til Didde Lyneborg på 6091 3490 eller på diddelyneborg@live.dk

Pædagogers arbejde på ældreområdet

6. marts kl. 17.30 – 19.30

BUPL Fyn, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C. Arbejde på ældreområdet bliver mere og mere udbredt og derfor har vi fællesskab med BUPL Fyn og UCL arrangeret en informationsaften. Se hele programmet på vores hjemmeside. Tilmelding senest den 1. marts på www.sl.dk/lillebaelt, lillebaelt@sl.dk eller tlf. 7248 6400.

Forårstur til Holland

24. – 28. april 2017

Hotel De Rijper Eilanden, Holland. Så skal vi ud og luften forårstøjet og se blomsterpark og byrundtur i Amsterdam samt kongeslottet Het Loo. Seniorsektionen og Rejsearrangør Bergholdt har igen planlagt udlandstur og de fulde program kan ses på hjemmesiden under arrangementer. Prisen afhænger af deltagerantallet, men mellem 3.500 og 4.000 kr. Tilmelding senest den 1. marts til Didde Lyneborg på 6091 3490 eller på diddelyneborg@live.dk

MIDT- OG VESTJYLLAND

Seniorudvalget – foredrag og årsmøde

22. februar kl. 9.30

Kredskontoret, Birk Centerpark 4, 7400 Herning. Foredraget er i samarbejde med BUPL. Vi starter med kaffe kl. 9.30 og foredraget starter kl. 10.00. Emnet er 'Livet skal leves hele livet' og foredragsholder er Carl P.J. Christensen – bedre kendt som Banko-Carl. Efter foredraget afholdes Seniorudvalgets årsmøde med start ca. kl. 12.30. Tilmelding senest

den 14. februar på www.sl.dk/midt-ogvestjylland eller tlf. 7248 6200.

MIDTSJÆLLAND

Tur til Tallinn

4. – 8. september

Sammen med BUPL. Pris 4.290 kr. – 550 kr. ekstra for eneværelse. Udflugt til Patarai inkl. frokost 175 kr. Dansk-talende rejseleder. Centralt firestjernet hotel i den gamle bydel. Ture til KGB-Museet, Dannebrogshaven, domkirken, Estlands Frilandsmuseum og Alexander Nevski-Katedralen. Tilmelding efter først til mølle-princippet og senest 1. april til Dagama Travel, på tlf. 3638 0000 eller mail info@dagama-travel.dk

NORDJYLLAND

Kredskontoret lukket den 15. og 16. februar

På grund af møde er kontoret lukket for personlig og telefonisk henvendelse. Ved akutte situationer kan der ringes på tlf. 4057 0981.

Besøg Spritten – Cloud City – Tomás Saraceno

7. marts kl. 14.00

Spritten, C.A. Olesens Gade 1, 9000 Aalborg. Kom indenfor på Spritfabriken og få et indblik i de planer, der er for området og se bygningerne. Se mere og tilmeld dig senest den 1. marts på www.sl.dk/nordjylland eller på tlf. 7248 6100.

NORDSJÆLLAND

Generalforsamling i ledersektionen

27. marts kl. 15.30 – 17.30

Kredskontoret, Østergade 6B, 3400 Hillerød. Tema: Socialpædagogernes nye faglige selskaber v. Line Freja Rasmussen. Dagsorden jævnfør vedtægter, herunder valg til bestyrelsen. Se mere på www.sl.dk/nordsjaelland. Tilmelding senest den 23. marts til nordsjaelland@sl.dk

STORKØBENHAVN

Besøg på Politimuseet for seniorer

22. februar kl. 10.00

Fælledvej 20, 2200 København N.

Rundvisningen varer ca. to timer. Der vil efterfølgende blive budt på en frokost i lokalområdet. Vi ser frem til en hyggelig dag. Da der kun er 25 pladser, er det efter først til mølle-princippet. Yderligere oplysninger på tlf: 2489 1061. Tilmelding senest den 17. februar på Seniorudvalgets konto: 5332 0000244491.

Generalforsamling i seniorsektionen

1. marts kl. 16.00

Kredskontoret, Hejrevej 43, 2400 København NV. Dagsorden vil blive annonceret senere. Der vil blive serveret en lille anretning (gratis, derfor tilmelding til maden. Vi glæder os til at se jer alle. Tilmelding senest den 17. februar på tlf. 2489 1061 eller mail: seniorerne@yahoo.dk

Tur til Tallinn

4. – 8. september

Se mere under Kreds Midtsjælland.

STORSTRØM

Netværksmøde for familieplejere i Næstved og omegn

21. februar kl. 9.30 – 11.30

Biblioteket i Fensmark, Kildegårdsvej 56, 4684 Fensmark. Der er endnu ikke tilknyttet et emne til dette møde. Skriv eller ring evt. til Ann Erbs, hvis du har forslag til emner. Tilmelding senest dagen før mødet til Ann Erbs på mail: ann.erbs2906@gmail.com eller sms til 4161 5782.

Udflugt til Rosenberg Slot med seniorsektionen

1. marts kl. 11.00

Vi tager toget til Nørreport og går til Rosenberg Slot. Oplev et stykke Danmarkshistorie i et kongeligt perspektiv. Vi skal se selve slottet med Riddersalen med tronstole og skattekammeret med kronjuvelerne. Togbillet og frokost er på egen regning. Ikke-medlemmer skal også selv betale indgang til slottet (80 kr.). Tilmelding senest den 21. februar til Eva Vernby, tlf. 5170 1826 eller ewaogleif@stofanet.dk eller alice.pihl@hotmail.com. tlf. 2083 5604.

Tur til Tallinn

4. – 8. september

Se mere under Kreds Midtsjælland.

Cafémøder for familieplejere i Guldborgsund og Vordingborg Kommune

Første tirsdag i hver måned kl. 9.30 – 12.00. Kredskontoret, Kæpgårdsvej 2C, Nr. Alslev. Kom og mød andre familieplejere. Du behøver ikke at tilmelde dig. Vi sørger for kaffe og te. Se mere på www.sl.dk/storstrøm

Cafémøder for familieplejere i Lolland Kommune

FOA's lokaler, Rødbyvej 71, Nakskov. Første tirsdag i hver måned, undtagen januar, juli og august kl. 9.30 – 13.00. Kom og mød andre familieplejere og vær med til at debattere og få faglige input. Tilmelding ikke nødvendig. Kredsen giver kaffe – medbring evt. brød selv. Yderligere oplysninger: Leif Utermöhl, tlf. 2013 1566.

SYDJYLLAND

Årsmøde for seniorer

22. februar kl. 14.00 – 16.00

Esbjerg Vandrehjem, Gl. Vardevej 80, 6700 Esbjerg. Kom og få indflydelse på seniorudvalgets arbejde og aktiviteter. Se dagsorden og tilmeld dig senest den 12. februar på hjemmesiden: www.sl.dk/syddjylland

Livet efter arbejdslivet – livskvalitet i den 3. alder

22. februar kl. 16.00 – 18.00

Esbjerg Vandrehjem, Gl. Vardevej 80. Oplæg ved Lone Kühlmann, som kaster et kritisk, humoristisk blik på vores forestillinger om alderdommen. Hun viser ud fra den nyeste forskning, hvordan mange 'sandheder' bygger på fordomme og uvidenhed. Se mere og tilmeld dig senest 12. februar på: www.sl.dk/syddjylland

ØSTJYLLAND

Medlemsarrangement med Jacob Birkler

8. marts kl. 16.00 – 18.00

Auditoriet, VIA Campus Randers, Jens Otto Krags Plads 3, 8900 Randers C. Foredrag og debat med Jacob Birkler, forhenværende formand for Etisk Råd (2010-2016), om menneskesyn og etik. Se mere på kredsens hjemmeside. Tilmelding senest den 24. februar på www.sl.dk/ostjylland eller på mail ostjylland@sl.dk

Velkommen til pædagoguddannelsen

Af Kira Liv Angelbo Christensen,
 faglig sekretær, PLS

Kære pædagogstuderende. Ni ud af ti pædagogstuderende havde uddannelsen som første prioritet. Uddannelsen har ellers mødt mange fordomme: For meget hippie, for lidt hardcore, for meget kaffe, alt for lidt Egekilde, for meget 'fri leg', for lidt formål.

Derfor er det heldigt, at du nu lærer, hvordan du argumenterer for vores faglighed! Pædagoguddannelsens formål er en af de bærende søjler i vores velfærdssamfund, og du gør en forskel for de mennesker, du en dag skal være i berøring med allerede nu ved at vælge pædagoguddannelsen til.

Pædagoguddannelsen er kraftigt i søgelyset for tiden. Der er mange, der byder ind med ideer og tanker. Derfor vil jeg gerne opfordre dig til, at deltage i debatten – åbent, men også kritisk.

Hvis vi skal sikre, at pædagoguddannelsen får det ekstra skub mod at blive den bedste, skal du så ikke være med til det? Vi har brug for dig og dine medstuderende i kampen for vores uddannelse og dermed vores profession.

Det faglige fællesskab for pædagogstuderende er Pædagogstuderendes Landssammenslutning (PLS). Vi er både din fagforening og studieorganisation. Som en del af PLS har du os med dig hele vejen gennem pædagoguddannelsen. Du vil både skulle navigere i det nye studie, du er begyndt på, men du skal også ud og prøve kræfterne af i praktikerne. Vi ønsker dig alt det bedste på din vej, men skulle tingene gå i hårdknude, og du har brug for ekspertviden, så kan du tage PLS med i hånden. Du står aldrig alene som medlem af PLS.

Det er ikke kun i praktikken, at du har PLS i ryggen – det samme gør sig gældende på studiet. Desværre viser det sig, at man som pædagogstuderende gennemsnitligt kun modtager 10 undervis-

ningstimer på studiet. Mange studerende er frustrerede over det minimale udbud af undervisning. Derfor kan du supplere din faglighed og dit CV ved at deltage på PLS' weekendkurser to gange om året. Og gæt hvad? Som medlem er det fuldstændig gratis – vi vil gerne understøtte de pædagogstuderende, der frivilligt bruger en weekend på at modtage undervisning for at styrke deres faglighed og vores profession. Derfor dækker vi udgifterne til transport og mad under hele weekenden. Næste kursusweekend er den 27.-28. maj i Kolding, hvor vi huser 150 pædagogstuderende fra hele landet.

Hvis fagligheden er noget, du virkelig brænder for, så kan du også blive aktiv i PLS og være med til at skabe et indbydende og spændende studiemiljø. På mange uddannelsessteder har vi lokalafdelinger, du kan henvende dig til: Det er pædagogstuderende, som frivilligt vælger at lave forskellige aktiviteter for dig og dine medstuderende. Og vi har altid plads til flere frivillige.

Glæd dig til den dannelsesrejse, du skal ud på. Du skal ud og understøtte, udvikle og forme rammerne for mennesker, der behøver omsorg. Men som menneske vil du selv – ved uddannelsens afslutning – opdage, at du ikke er den samme, som da du startede.

Mødet med etik, dilemmaer, filosofiens nuancerede verdensbillede, psykologiens mange analyser af mennesker, æstetikens læring om kreativitet og udtryksformer, godt og grundigt krydret med pædagogikkens grundkerne – relationen – vil gøre, at du gennemgår en udvikling af din forståelse af dig selv og dine medmennesker.

Derfor ønsker PLS dig det bedste med din (ud)dannelse og den rejse, du skal i gang med.

Endnu en gang velkommen til Danmarks vigtigste uddannelse! ■

- Hvorfor har du valgt pædagoguddannelsen?
- Hvad glæder du dig mest til på uddannelsen?
- På hvilket pædagogisk arbejdsfelt tænker du, at du skal ud og gøre en forskel?

Deltag i debatten på
socialpaedagogen.dk/prik